ण ऽण्॥ अदूरे॥ तद्धितोऽण्॥ दिः॥ वक्ष्यमाणेऽण्॥ दिस्तद्धितः स्यात्॥ अपगवः॥ ७॥ पोत्रादिदूरं परमप्रकृतेर्यत्योत्राद्यपत्यंतद्दूरं स्यात्॥ गार्ग्यः॥ पुत्रस्तु गार्गि॥ ७॥ वंश्यऽज्यायसघ्नात्राजीवतिप्रपौत्रादौस्त्रीपुवौवंश्यः पित्रादिःस्वस्यादृतुः॥ वारणाज्यायसघ्नात्रिवर्जीवतिप्रपौत्राद्यपत्यंस्त्रीवर्जंपुवास्यात्॥ गार्ग्यायणः॥ ७॥ सविंडवयःस्थानाधिकजीवति॥ समानःपिंडःसप्तमःपुरुषायस्यतस्मिन्वयःस्थानास्यामधिकजीवतिप्रपौत्राद्यत्स्त्रीजीवद्युवावास्यात्॥ गार्ग्यायणः॥ गार्ग्यौवा॥ ७॥ युवदृद्धक्रमार्वाक्वावृद्धेवापत्यंयस्मात्संबंधक्रमादिर्यार्विषयेयुवावास्यात्॥ गार्ग्यः॥ गार्ग्यौयणौवाज्ञाताल्पः॥ दृष्टमर्हितंगार्ग्यायणः॥ गार्ग्यौवा॥ ७॥ संज्ञाडुर्वा॥ दृष्टक्रमाज्ञाडुर्वास्यात्॥ दित्यदत्तीयाः॥ दित्यदत्ताः॥ ७॥ त्यदादिः॥ अस्मादुः स्यात्॥ त्यदीयंतदीयं॥ ७॥ दृष्टिर्यस्यत्वस्त्रादिः॥ यस्यत्वसमाणमादिस्वमादृष्टिः सदुः स्यात्॥ आमुष्यायनिः॥ ७॥ एदादृशएवयादिः॥ दृशार्घस्येवयस्यत्वसमाणमादिरदादृक्सदृश्यादिकार्यदुः स्यात्॥ मेदृशिकः॥ मेदृशिकी॥ मेदृशिकं॥ मेदृशकः॥ मेदृशकी॥ मेदृशकं॥ ७॥ एणीपचनीयः॥ गोनद्यादीयः॥ ७॥ वाद्यात्॥ वित्याद्यादितिवद्वया॥ ष्टात्प्रत्ययः॥ ७॥ गोत्रेऽत्रपदाज्ञात्रादिवाऽञिङ्काकात्यदरितकात्यवर्जीज्ञात्रप्रत्ययांतात्रपदाज्ञात्रप्रत्ययांतादिवतद्धितःस्यात्॥ यष्ठावारायणीयात्तथाङ्काकात्॥ दारितकात्॥ ७॥ प्राञ्जितादण्॥ प्राञ्जितोक्तःपादत्रयं॥ मधिकृतंस्यात्॥ ततस्तद्धितप्रसंगपर्यंतवाक्यसमाम्नायविषयःसूत्रादिर्वानिर्दितकात्यात्॥ गात्रमपत्यंञिङ्काकात्यदरितकात्यवर्जीज्ञात्रप्रत्ययांतात्रकंबलवारायणीयाः॥ अञिङ्कात्यादितिकिं॥ यष्ठादयःकातीयाः॥ नतथाञैयावत्तायःधीस्वस्रणवास्यात्॥ अपगवः॥ मांजिष्ठं॥ ७॥ धनादःपत्कःधनादःपायायःपतिस्तंतात्राञ्जितीयःर्घःणस्यात्॥ क्षत्रपतेः॥ आश्वपतेः॥ ७॥ अनिदम्यणएवादेवदित्यदित्यादित्यमपत्कःयमपत्कत्रयदाञ्॥ एत्यः प्राञ्जितीयःर्घइदमर्वाञ्जेयत्याद्यर्घायःणःएवादेवद्वियस्त्र्यःस्यात्॥ दित्यः॥ आदित्यः॥ आदित्याः॥ याभ्यांवादेःस्यात्य॥ ७॥ वदिषष्टीकण्स्वावदिषः॥ प्राञ्जितीयःर्घष्टीकण्स्यश्यस्यात्॥ वादीकः॥ वाद्यः॥ ७॥ कल्याण्यायणः॥ आत्र्यःप्राञ्जितीयःर्घःनिदम्यणएवादेवियण्स्यात्॥ वालर्यः॥ आग्नेयः॥ ७॥ पृथिव्याञ्ञःपृथिव्याःघःप्राञ्जितीयःर्घःनिदम्यणएवादेवञ्ञाञ्जोस्यात्॥ पार्थिवः॥ पार्थिवी॥ ७॥ उमादृङ्॥ अस्मात्रःप्राञ्जितीयःर्घःनिदम्यणएवादेवाङ्स्यात्॥ अस्मिन्॥ अदयाने॥ ७॥ वक्रयादसमासः॥ असमासेवृत्तेवक्रयात्प्राञ्जितीयःर्घःनिदम्यणएवादेवाङ्स्यात्॥ वाक्रयः॥ समासेऽतिकिंसिवक्रयिः॥ ७॥ देवाद्यञ्चादेवात्प्राञ्जितीयःर्घःनिदम्यणएवादेवयञ्ञाञ्जोःस्यातां॥ दैव्यं दैवं॥ ७॥ अस्त्रस्त्रः॥ स्त्रस्त्रः घःप्राञ्जितीयःर्घःर्घः अस्या

त्येऽण्यणौ वाऽस्यात्। दित्यः। दित्यः। मांडूकयः। मांडूकिः॥७॥ द्व्यामूडः। द्व्यानादावंतौ तौ तादृडंतौ द्व्यापत्येऽण्यणौ स्यात्। मापार्सयः। विनतयः। यो वातयः। कामंडलयः॥७॥ द्विस्वरादनद्याः। द्विस्वराद्व्यामूडंतादनद्यर्षादपत्येऽण्यणौ स्यात्। दात्तयः। अनद्याइति किं। सिंध्वः॥७॥ इतः निञः। इञन्तादंतो द्विस्वरादपत्येऽण्यणौ स्यात्। नालयः। अनिञइति किं। दाक्षायणः। द्विस्वरादित्यव मानीत्॥७॥ सुध्रादिभ्यः। एभ्यो ऽपत्येऽण्यणौ स्यात्। सौध्रेयः। विष्टपुरंध्र्यादिभ्यः॥७॥ श्यामलक्षाणाद्वा भिष्टः। आभ्यां वा भिष्टः पत्येऽण्यणौ स्यात्। श्यामायनादायणाः यादाशिष्टः॥७॥ विकर्णकुषीतकाच्छ्यापः। आभ्यां काभ्यां पत्येऽण्यणौ स्यात्। वैकर्णायः। कौषीतकयः। काश्यपयौ॥७॥ स्नुस्नुषुस्नुषोः पत्येऽण्यणौ स्यात्। स्नौषयः। स्नौषेयः। स्नुषायः। स्नौषेयः। कल्याण्यादिभ्यः। एभ्यो ऽपत्येऽण्यणौ स्यात्। आंतस्यविनः। कल्याणिनयः। सौनागिनयः॥७॥ कुलटायादावस्मादपत्येऽण्यणौ स्यातां द्यो गांतस्यञ्चकोलटिनेयः। कौलटयः॥७॥ चटकार्मीरश्चियंचुलुकः। अस्मादपत्येणिरः स्यात्। स्त्र्यर्थस्यचणिरस्यलुक्। चाटकिरः। चटकः॥७॥ डुडाभ्यामेयणौ। अगदी नाञ्नियतधुंभ्कावा स्त्रियं डुडुः। डुडाभ्यां स्त्रीस्यः एरन्वा यादुष्टंपत्येणारेयणौ चस्यात्। गोक्षरः। गोधरः। गोक्षः॥७॥ वृषाश्वयवयज्ञाच्चुषाद्वा स्त्रियोः पत्येऽण्यञौ स्यात्। काडवायाः। दृषावडवाभ्यां दृषेऽण्यञौ पत्येऽण्यौ निपात्येते॥ वाडवः। दृढस्त्रियाः। दोषणश्च। दृढपूर्वस्यात्तान्त्रियाः पत्येणकणौ स्यातां। दौषगाम्यः। गार्ग्यः। गार्ग्यिकावा जातः॥७॥ ग्राव्ण वर्षः। ग्राव्ण्यः पत्येऽण्यः स्यात्। ग्राव्ण्यः। ग्राव्ण्यः। ग्राव्णः स्वस्रुश्वश्रादुत्रः। स्वस्रुश्वश्वाः पत्येऽण्यौ स्यातां। ग्रावस्रीयः। ग्रावश्वश्रीयः॥७॥ मातृपितृभ्रातृदुहितृयणीयणः। मातृपितृश्वशृवादीयस्य स्वरेंतस्यतस्मादपत्येऽण्यणीयणः स्यातां। मातृष्वसेयः। मातृष्वस्रीयः। पितृष्वसेयः। पितृष्वस्रीयः॥७॥ स्वसुराद्यः। अस्मादपत्येऽण्यः स्यात्। स्वसुर्यः॥७॥ जातोराज्ञः। राज्ञः पत्येजातौ गम्यायांयः स्यात्। राजन्यः। क्षत्रियजातिस्त्वत्र॥७॥ क्षत्राद्रियः। क्षत्रादपत्येजातावियः स्यात्। क्षत्रियः। क्षत्रियौ॥७॥ मनोर्यणपश्चातः। मनोरपत्येयौ स्यातां। तद्यो गश्चेत्। जातो गम्यायां मनुष्यः। मानुषः॥७॥ माणवः कुमार्यां। मानवपत्येऽणि कुमार्यां। मानवी। मानव्यौ॥७॥ कुलादीनः। कुलांतकेवलकुलाच्चापत्येऽनः स्यात्। वृद्धकुलीनः। कुलीनः॥७॥ त्रियकञाव

DR BHAU DAJI

समासेवा। कुलांताकुलाच्चापत्येऽण्यकञौ वास्यात्। नावदसोसमासेकुलयः। कौलयकः। कुलीनः। वृद्धकुल्यः। वाद्धकुलेयकः। वृद्धकुलीनः। असमासइति किं। आढ्यकुलीनः॥७॥ इकैलादयश्च। अस्मादपत्येऽण्यौ स्यातां दोषकुलयः। डुक्कुलीनः॥७॥ मदाकुलाद्व्रीनञि। अस्मादपत्येऽञ्ईनञ्चवा स्यात्। मादाकुलः। मादाकुलीनः। मदाकुलीनः॥७॥ कर्वादर्ज्यः। एभ्यो ऽपत्येऽण्यः स्यात्। कार्वः। शांकवः॥७॥ संघाङ्कक्षत्रियाः। अस्माक्षत्रियेऽपत्येऽण्यः स्यात्। सांघाः। क्षत्रियः। तोखवायः। तौखवायः। लाक्षणः। लाक्षणेयः॥७॥ सौनांतकालकलक्षणादिञश्च। सौनाकार्वघोलक्षणाद्व्रापत्येऽञ्ण्यश्च स्यात्। दाक्षिणिः। दाक्षिणेयः। तौखवायः। तौखवायः। लाक्षणीयः। लाक्षणेयः॥७॥ सुयामःसोर्वीरद्व्यायनिञः। सुयामःसोर्वीरद्व्योर्ध्वस्त्रक्षत्रियपत्येऽण्यायनिञः स्यात्। सौयामायनिः॥७॥ फाटाङ्कतिमितासमस्यात्। फाटाङ्कतिमितासमस्यात्। फाटाङ्कतायनिर्वा। सौर्वीरगोत्रः। एवंमितः। मितायनिर्वा॥७॥ सगविक्षितामर्विदर्वाकशायविदायाभिकाद्वा। एसगविक्षायनावाञ्छल्भः। नामर्विदविकः। तामर्विदविकः। यश्चवा। एभ्यः सौर्वीरद्व्यक्षत्रियोर्ध्वनीयकाणावाभ्यां। एवंयासुदायनीयः। यासुदायनिकः। यासुदायनिर्वा। वार्ष्यायणिः। दाक्षायनिञः। एभ्यो ऽपत्येऽण्यायनिञः स्यात्। तिकादिभ्यः। तिकाद्यायनिञः। एभ्यो ऽपत्येऽण्यायनिञः स्यात्। दागन्यायनिः। कौशल्यायनिः। कार्म्यायणिः। छाग्यायनिः। वार्ष्यायणिः॥७॥ द्विस्वरादणः। द्विस्वरादणंतादपत्येऽण्यायनिञः स्यात्। कार्वायणिः॥७॥ अदृष्टाद्व्रैवा। अदृष्टार्थाद्व्रापत्येऽण्यायनिञः स्यात्। वा। आदृश्यायनिः। आदृश्यायनिः॥७॥ पुत्रेतात्। पुत्रेतांताद्व्रापत्येऽण्यायनिञः स्यात्। गार्गीपुत्रायणिः। गार्गीपुत्रिः॥७॥ चर्मिवर्मिगारटकार्कद्यकाकलंकावा। किनाञ्कर्ण्यांतात्स्वरात्। एभ्यः पुत्रेतात्स्वरात्पत्येऽण्यायनिञः स्यात्। वा। तार्द्यागकर्ण्यांतात्स्वरात्। चार्मिकायणिः। चार्मिणः। चार्मिकायणिः। चार्मिकः। गारटकायनिः। गारटिः। कार्कद्यकायनिः। कार्कद्यायनः। काककायनिः। काकिः। लांकाकायनिः। लांकायः। वाकिनकायनिः। वाकिनिः। गार्गीपुत्रकायनिः। गार्गीपुत्रिः॥७॥ आदारायनिः। प्रायः। आदारपत्येऽण्यायनिर्वा। प्रायः स्यात्। युवुकायनिः। लौवुकिः। प्रायः। किं। दक्षिः॥७॥ राष्ट्रक्षत्रियात्समूहाद्व्राजापत्येऽञ्ण्यौ स्यातां। राष्ट्रक्षत्रियस्यांसमूहेराजापत्योरञ्स्यात्। स

चट्टः॥ विदर्भराजानः॥ अपत्यानि वा॥ मरूपादिति किं॥ सोराष्ट्रको राजा॥ ७॥ गोक्षत्रियात्त्वियाख्यो॥ अयो राष्ट्रक्षत्रियाख्यसरूपाख्यो यश्चसंस्वो राज्ञि अपत्यवद्विरूपस्यात्॥ गोक्षरयः॥ स्त्रियाः॥ राज्ञो॥ अपत्यानि वा॥ ७॥ एकमगधकलिंगसूरमसादिस्वरादेरणेयो द्विस्वरस्यश्चराष्ट्रक्षत्रियार्थस्यस्वरूपस्योयश्चसंस्वो राज्ञ्यपत्यवद्विरूपस्यात्॥ पौरवः॥ मागधः॥ राजा॥ पत्यंवा॥ एवंकालिंगः॥ सौरमस्सः॥ आंगः॥ ७॥ साल्वो॥ अयश्चयश्च कलकूटसंज्ञकादिक्षु॥ शाल्वाजनपदस्तदाख्यः॥ अपत्यंवा॥ दिक्षुसंज्ञकपराष्ट्रक्षत्रियार्थस्योयश्चसंस्वो राज्ञ्यपत्येवद्विरूपस्यात्॥ आडंबरिः॥ राजा॥ पत्यंवा॥ एवंप्रात्यग्रहिः॥ कालकूटिः॥ आम्रकिः॥ ७॥ डुनादिकुर्विकोशलाजादाख्यः॥ डुनोनादः॥ कुरुरिदंतस्यः॥ कोशलाजादाख्यांवर्जयित्वा॥ कुरुराष्ट्रक्षत्रियस्योयश्चसंस्वो राज्ञ्यपत्येवद्विरूपस्यात्॥ आर्ष्टिषेणो राजा॥ अपत्यंवा॥ एवंनिषधः॥ कोरव्यः॥ आवंत्यः॥ कोशल्यः॥ आजाद्यः॥ ७॥ पांडोर्ड्ढण्॥ पांडोराष्ट्रक्षत्रियार्थात्सरूपाद्यश्चसंस्वो राज्ञ्यपत्येवद्विर्ड्ढण्स्यात्॥ पाण्ड्यः॥ को राजा॥ अपत्यंवा॥ एवंपैण्ड्यः॥

ड्यो राजा॥ अपत्यंवा॥ ७॥ इक्ष्वाकुदिनोर्ड्ढलुप्॥ एतयोः परस्यद्विसंज्ञस्यलुप्स्यात्॥ इक्ष्वाकुः॥ अपत्यं॥ कोरव्यायणी॥ राज्ञः॥ पत्यंवा॥ ७॥ दूरञ्॥ प्राच्यभरतयौधेयशक्यादगोत्रात्॥ एतयोर्यः प्रत्ययस्तदंतस्यबह्वृचगोत्रार्थस्ययस्काद्यस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ नडश्यापर्णीतिनोगोपवनादिभ्यः॥ गार्ग्यः॥ दिक्षु॥ अश्वायनीपर्णीतिनोदिति किं॥ गोपवनः॥ ७॥ कौंडिन्यगर्गस्यायोः कौंडिनगर्गौ च॥ अनयोर्बह्वृचगोत्रार्थयोर्यः प्रत्ययस्तदंतस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ कौंडिन्यगर्गस्यायोश्च कौंडिनगर्गादिभ्यः॥ कौंडिनी॥ अगस्त्यः॥ ७॥ वृद्धेगिरक्रमवशिष्टगोत्रमात्रः॥ एतयोर्यः प्रत्ययः॥ सदंतस्यबह्वृचगोत्रार्थस्ययः॥ प्रत्ययस्तस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ चुंगवः॥ औपगवः॥ क्रमात्॥ वशिष्टः॥ गोत्रमात्रः॥ अत्रयः॥ ७॥ यास्कसरतबह्वृचस्वरादिभ्यः॥ बह्वृचस्वरादिभ्यश्चेतदंतस्यबह्वृचगोत्रार्थस्ययः॥ प्रत्ययस्तस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ हारीकलेना॥ उडालकाः॥ यास्करतइति किं॥ वालाकायः॥ बह्वृचस्वरादिति किं॥ वैकयः॥ ७॥ वाष्कादिभ्यः॥ एतयोर्यः प्रत्ययस्तदंतस्यबह्वृचगोत्रार्थस्ययः॥ प्रत्ययस्तस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ अपकायना॥ उपकायना॥ लमकायना॥ लमकाः॥ ७॥ तिककितवादिद्वंद्वे॥

× पांचाली॥ नागी॥ बह्वृचस्त्रियांङ्ग्रांतस्य बह्वृचीस्यायोद्विस्वरस्याः स्त्रियांलुप्स्यात्॥ एदाला॥ राज्ञो॥ ऽपत्यानि वा॥ × स्त्रियामिति किं॥ ८

३

एतयोर्द्वंद्वसुबह्वृचगोत्रार्थयोर्यः प्रत्ययस्तदंतस्यबह्वृचगोत्रार्थस्ययः प्रत्ययस्तस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ तिककितवाः॥ उष्ट्रकक्रुलाः॥ ७॥ ङ्यादिप्रत्ययोत्तरपदाद्द्व्यादिप्रत्ययोत्तरपदाच्चबह्वृचगोत्रार्थयोः॥ ङ्यादिप्रत्ययस्यलुप्स्यात्॥ तस्यचेत्॥ दृक्कलोदश्वज्जाबालेभ्यः॥ तस्यचेति किं॥ गार्ग्यो वसवाजाः॥ तत्रस्त्रियामित्यधिकारोगार्ग्यीत्यत्रनस्यात्॥ ७॥ वात्यनाङ्यादिरन्यतस्मादङ्यादीनांद्वंद्वेबह्वृचेर्थे × यश्चाः × यः॥ तस्माद्दिग्यतश्चांवालुप्स्यात्॥ यश्चपूर्वः॥ आंगवंगदाक्षयः॥ आंगवीगदाक्षयः॥ ७॥ द्व्यकषष्ट्याक्षतुकाषयस्यादर्वा॥ षष्ट्यक्षतुकाषयस्यतस्मादर्वाक्षतुकाषयस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ गार्ग्यकुलं॥ गार्ग्यकुलं॥ विदकुलं॥ विदकुलं॥ द्व्यकस्त्रिति किं॥ गार्ग्यांगकुलं॥ गार्ग्यकुलं॥ ७॥ षष्ठ्याद्वितीयास्वरायस्कादगोत्रइत्यादिनायालुक्तासाषष्ठ्यद्वितीयास्वरायस्त्रियांलुप्स्यात्॥ गार्ग्यी॥ आवट्यी॥ षष्ठ्याद्वितीयइति किं॥ गार्ग्यः॥ स्वरइति किं॥ गार्ग्यमयं॥ ७॥ गार्ग्यलार्ग्यविकाख्यंद्वंद्वात्षष्ठ्याद्वितीयाविवादायःकलूम्निनणेलुबन्ताक्ष्यात्॥ गार्ग्यलार्ग्यविका॥ ७॥ दूनिलुप्॥ दून्यन्तस्यप्रत्ययस्यषष्ठ्याद्वितीयाःस्वरादयः॥ फाटाङ्कितस्यापत्यंयुवाफाटाङ्कितः॥ तस्यचात्राइतिषष्ठ्याद्वितीयाः॥ नित्राः॥ अन्योर्युवार्थयोः॥ षष्ठ्याद्वितीयास्वरादिविषयेलुप्॥ वाडीनः॥ डीनस्तरस्ययुवार्थस्यलुप्स्यात्॥ अडुंबरिः॥ अडुंबरायः॥

प्रत्ययविषयश्चतल्लुप्स्यात्॥ लुपिसत्ययोः॥ षष्ठ्याद्वितीयास्वरादिविकीर्तितण्यलुपांतानांद्वंद्वेत्रइत्यत्रफाटाङ्कितानां॥ ७॥ वायनणायस्त्रियांलुप्स्यात्॥ गार्गी॥ गार्ग्यौ॥ गार्ग्यः॥ दाक्षीयाः॥ दाक्षायणीयावा॥ दाक्षीयाणावा॥ ७॥ त्रिदाक्षेर्दक्षिभ्यः॥ त्रिदाक्षेरपत्यप्रत्ययस्तदंतस्यस्त्रियांलुप्स्यात्॥ त्रैदाक्षी॥ त्रैदाक्षायणी॥ त्रैदाक्षिः॥ वाशिष्ठः पुत्रः॥ ७॥ अत्रादक्षिणात्॥ अत्रादक्षिणंद्वंद्वप्रत्ययांताद्युवार्थस्यलुप्स्यात्॥ आंगः पिता॥ आंगः पुत्रः॥ अत्रादक्षिणइति किं॥ गार्ग्यः पिता॥ गार्ग्यायणः पुत्रः॥ ७॥ तिलादिःपत्यापत्यनिप्रत्ययस्यलुप्स्यात्॥ तैलिः पिता॥ तैलिः पुत्रः॥ शालंकिः पिता॥ शालंकिः पुत्रः॥ ७॥ प्राग्भोतिल्वलादिःप्राग्गोत्रेभ्यस्तोल्वलादिवर्जान्निप्रत्ययस्यलुप्स्यात्॥ पाराशरिः पिता॥ पाराशरिः पुत्रः॥ मौद्गल्यणिः पिता॥ मौद्गल्यणिः पुत्रः॥ प्राग्भोइति किं॥ दाक्षिपिता॥ दाक्षायणः पुत्रः॥ तोल्वलादिवर्जनंकिं॥ तौल्वलिः पिता॥ तौल्वलायनः पुत्रः॥ ७॥

॥ इति षष्ठ्याश्चतुर्थस्याध्यायस्यप्रथमः पादः समाप्तः॥ ७॥

॥ अथ॥ राजौद्दारक्तेरक्ते॥ रज्ञातायनकुसुमादिनातदर्थेतृतीयांताद्रक्तमित्यर्थेयथाविहितंप्रत्ययःस्यात्॥ कौसुंभंवासः॥ ७॥ लाक्षारोचनादिकण॥ आन्योटांतान्नीरक्तमित्यर्थेइकण्स्यात्॥ लाक्षिकं॥ रोचनिकं॥ ७॥ शाकलकर्दमाद्वा॥ आन्योटांतान्नीरक्तमित्यर्थेइकण्वास्यात्॥ शाकिलिकं॥ शाकलं॥ कार्दमिकं॥ कार्दमं॥ ७॥ नीलपीतादिकं॥ आन्योटांतान्नीरक्तमित्यर्थेयथासंख्यमकास्यात्॥ नैलं॥ पैतकं॥ ७॥ उद्दितोयाभ्यांबह्वृक्तरुष्टोदितोदृश्यतिर्यग्वनगोत्रे

नुष्टुप्काध्यमस्यप्रगाथस्य॥७॥यो॒ऽहप्रयोऽनाद्युद्द्यपवमांताद्योऽद्यर्चीतप्रयोऽनाद्यो॒ऽषष्टाद्यर्चीद्युद्द्यपवविदितंप्रत्ययःस्यात्।विद्याधर्चंद्युद्द्यं
द्वं॥८॥नावद्यत्रोऽस्यांण॥नावद्यत्रेतास्यपवमांतादस्यामित्यर्थेणःस्यात्।प्रायातातिथिः॥नावतिकिं॥प्रकासास्यं॥७॥स्त्रियनंपातातिलंपातं।स्त्रियनतिल
योर्नावद्यत्रेतपातपवमंतःस्यात्।स्त्रियनंपातं।तिलंपातंतिथिःक्रियं।स्त्रमिः।क्रीडावा॥७॥प्रहरणाक्रीडायांणः॥प्रहरणार्थेस्यपवमांतादस्यामिति
क्रीडायांणःस्यात्।दोडाक्रीडाक्रीडायामितिकिंस्वङ्गःप्रहरणमस्यांसनाथां॥७॥तद्वत्यधीतेतदितिद्वितीयांतादुद्वत्यधीतवत्यर्थेयांयाद्यविदितं
प्रत्ययःस्यात्।मिङ्कर्त्रः॥७॥न्यायादिकणेऽन्योवत्यधीतवत्यर्थेऽकणेस्यात्।नियायिकः।नियास्किः॥७॥पदकल्पलक्षणंतत्रकृत्वारव्यानारव्यियि
कात्।पदकल्पलक्षणंतत्यःकृत्वाद्यर्चीस्यश्चवत्यधीतवत्यर्थेऽकणेस्यात्।पोर्वपदिकः।माटकल्पिकः।गोल्लक्षालिकः।आभिष्टोमिकः।यावक्रीतिकः
वास्तवदत्तिकः॥७॥अकल्पाद्यत्रात्।कल्पवर्ज्यांत्यायः॥सूत्रम्
त्यास्त्रोत्रः॥७॥अधर्मेक्षत्रत्रिसंसर्गोगाद्विद्याथः।धर्मोदिवर्ज्य
दितिकिंविद्याःधर्मेविद्याःक्षत्रविद्याःत्रिविद्याःसांसर्गवि
कणंतानियांयंतं।याज्ञिः।अक्रिकः।लोकाद्यितिकः॥७॥अ
घऽकट्।आत्यांपनाद्यंघासदंताद्वत्यधीतवत्यर्थेऽकट्स्यात्।श
दांतनरपदाद्यत्रवत्यधीतवत्यर्थेऽकः स्यात्।प्रवर्पदिकः।पदिकः।पदोत्तरपदिकः॥७॥पदक्रमशिक्षाकल्पमीमांसाभाष्याकः।एभ्योवत्यधीतवत्यर्थेऽकःस्यात्।
पदकः।क्रमकः।शिक्षकः।मीमांसकः।सामकः॥७॥सर्वपूर्वोत्तरपूर्वाद्यत्रवत्यधीतवत्यर्थेत्यस्यलुप्स्यात्।सर्वावर्तिकः।सर्वाक्षदकः॥७॥संख्या
कासूत्रेसंख्यायाःपरोक्षेकर्तरिदानासूत्रार्थाद्वत्यधीतवत्यर्थेत्यस्यलुप्स्यात्।अष्टकाः।पाणिनीयाः॥७॥प्राक्रात्।प्राक्रार्थेत्यस्यांतादुद्वत्यधीतवत्यर्थेत्य
स्यलुप्स्यात्।गोतमंनान्यांमांसे।तादुद्वत्यधीतवागोतमः॥७॥वादनुब्राह्मणंमंत्रेवाप्राक्रेत्यस्यांतंवदवाविदंत्रेब्राह्मणवार्थिकंत्रिवद्वत्यधीतवत्यर्थे
विषयेवप्रयुज्यमानावदकठिनप्राक्रांवदंविदंत्यधीयतवाकवाः।तांडिनाप्राक्रंब्राह्मणंविदंत्यधीयतेवातांडिनः॥७॥तत्तत्रत्रिरात्रंतत्रेतीयोत्रत्रिरात्र
र्थेयथाविदितंप्रत्ययःस्यात्।पांडुकंबलादिनाअस्माद्रोत्रात्रिरात्रेऽनुस्यात्।पांडुकंबलीरथः॥७॥दृष्टसामन्निनाम्निःतत्रनिदीतात्दृष्टसाम

त्यर्थेयथाविदितंप्रत्ययःस्यात्।संज्ञायांकौसंसामकालयं॥७॥गोत्रादकवत्तागोत्रवंशेनष्टांतादृष्टसामत्यर्थेञ्ठकऽवप्रत्ययःस्यात्।अपगवंकसामं॥७॥
वामदाद्यः।अस्माद्रोत्रादृष्टसाम्नियःस्यात्।वामदंसामं॥७॥द्विहाणदृष्टसामत्यर्थेणडिद्वास्यात्।अज्ञानेअज्ञानसं॥७॥वाज्ञातद्विःज्ञातःद्विर्वि
योणद्विर्विदितःसडिद्वास्यात्।ज्ञातंत्रिभिर्ज्ञातंत्रिपञ्चद्विरितिकिंहिमवतः॥७॥तत्रोहतपावस्यांतत्रतिमन्नमंतात्यात्रार्थेऽहृतार्थेयथाविदितंप्रत्य
यःस्यात्।शारावंउदनः॥७॥स्थंडिलाच्छयतवतीस्थंडिलाच्छयतवतीत्यर्थेयथाविदितंप्रत्ययःस्यात्।स्थंडिलोनिद्रः॥७॥संस्कृतभक्ष्येसमन्मंता
संस्कृतभक्ष्येणस्यात्।प्रातरशूपः॥७॥शूलोखद्याःआत्मंसमन्मंतात्यांसंस्कृतभक्ष्येयःस्यात्।शूल्यंउखंवामांसं॥७॥हीशादयणःहीनासमन्मं
तासंस्कृतभक्ष्येणस्यात्।प्रातर्हीयंयवाद्यः॥७॥दध्नऽकणेदध्नःसमन्मंतासंस्कृतभक्ष्येऽकणेस्यात्।दाधिकं॥७॥विदश्चितःउदश्चितःसमन्मंतासंस्कृ
तभक्ष्येऽकणेवास्यात्।औदश्चितंवाऔदश्चितंवा॥७॥कविनाअपत्या
धमस्यद्वितीयःपादः॥७॥ ॥अर्हीं ॥ऋषि॥अपत्यादिन्यो
पाजितीयाशिषार्घेण्यणस्यात्।नादियःवानियः।त्रियऽ
उत्तरादादृश्योऽन्तरादः॥७॥पारावारीनःपारावारीण॥
मादीनश्चत्रियाःर्घेयश्चस्यात्।ग्रामीणः।ग्राम्यः॥७॥कश्यादि
दिन्योयलुकाशिषेयकश्चस्यात्।तद्यागियलुकाकोडयकः।कोणयकः॥७॥ऊलकऊहिश्रीवाह्यश्चलंकारःशिषार्घेयथासंख्यामयकश्चस्या
त्।कोलयकःश्वाकोक्षेयकोऽसिः।प्रावेयकोऽलंकारः॥७॥दक्षिणापश्चात्पुरसस्त्यणदाक्षिणात्यः।पाश्चात्यः।पारस्त्यः॥७॥वत्सूदिपदिकाशिष्य
ष्यायनणवात्स्यायनः।औदायनः।पादायनः।कापिशायनीढक्॥७॥नेकोःप्राणिनिवाप्राणिनिशिषार्घेटायनणौवास्यात्।सांकवोगोः
कंवलस्वराकवः॥७॥ब्रह्महाभ्रूणस्यस्त्रक्त्यःऽदत्यःअमात्यःतत्रत्यःऊतस्य॥७॥नेकोवात्यत्रस्यात्।नित्यंक्रवे॥७॥निकोगतात्यत्रस्यात्।नि
ष्टाश्वडालः॥७॥एषमादःस्वसादावार्घेऽर्घेत्यत्रवास्यात्।एषमस्मैएषमस्मनेदास्यंदास्मनेस्वस्मने॥७॥कंषायाऽकणेकंषायामविशेषः
कौषिकः॥७॥वस्रोवकञोवर्मुदिशायांकेघातःशिषेऽकञस्यात्।कौषेकः॥७॥कृष्णात्तरपदारण्यसःवार्ककृष्यः।आरण्यःसुमनसः॥७॥दक्षपू

MEMORIAL DR BHAU DAJI

आदिमः। अंतिमः। अंतिमः॥ब॥ मध्यमन्मः। मध्यज्ञातो मध्यमः॥ब॥ मध्यज्ञकर्षापकर्षयोरः। अनयोर्मध्यमध्यमत्वाद्यः षड्अंश्यात्। नात्यकृष्टो नात्यपकृष्टो मध्यपरिणामो मध्यमविद्वान्॥ब॥ अध्यात्मादित्यइकण्। एभ्यः। आधिष्यः षड्इकण्स्यात्। आध्यात्मिकं। आधिदैविकं॥ब॥ समानपूर्वलोकोत्तरपदात्। समानशब्दपूर्वपदाल्लोकशब्दोत्तरपदस्याञ्। सामानलौकिकः। एदलौकिकः॥ब॥ वर्षाकालेभ्यः। वर्षाभ्यः कालविशेषाद्ठञ्। ठञः षड्इकण्स्यात्। वार्षिकः। मासिकः। आर्द्रमासिकं॥ब॥ शारदाद्आर्तवकर्मणि। अभ्यमित्यइकार्यं। ठञः षड्इकण्स्यात्। शारदिकं आर्द्रं॥ब॥ नवाग्रयणात्। शारदात्। गे। आग्रयणाद्ठञः षड्इकण्वास्यात्। शारदिकः। शारदीनः। शारदीनः। आग्रयणः॥ब॥ निशाप्रदोषाभ्यां। ठञः षड्इकण्वास्यात्। नैशिकः। नैशः। प्रादोषिकः। प्रादोषः॥ब॥ श्वसस्तादिः। श्वसः कालाद्ठञ्। ठञः षड्इकण्स्यात्। वा। श्वो वसिकः। श्वस्यः॥ब॥ विरयकृत्यरारम्नः। एभ्यः। ठञः षड्इकण्वास्यात्। विरजेः। पक्वेः। परिरिक्तेः। विरेचनं। पक्वपुरातनं। परारितनं॥ब॥ पुराणः। पुराशब्दात्कालाद्ठञ्। ठञः षड्इकण्वास्यात्। पुराणपूर्वीक्लीतनः। अपराक्लीतनः। पौर्वाह्णिकः। आपराह्णिकः॥ब॥ सायंचिरंप्राह्णेप्रगेअव्ययेभ्यष्ठ्यञ्। ठ्यः षड्इकण्स्यात्। सायंतनं। चिरंतनं। प्राह्णेतनं। प्रगेतनं। दिवातनं॥ब॥ अनद्यतनेर्हिलः। अनद्यतनेर्थे हिलः। ह्यः। अद्यतनः। अद्यतनः। अद्यतनः। ह्यस्तनः। ह्यस्तनः। ह्यस्तनः। श्वस्तनः। श्वस्तनः। श्वस्तनः। अनद्यतनेर्थे हिलः। ह्यः। अद्यतनः। अद्यतनः। अद्यतनः। ह्यस्तनः। ह्यस्तनः। ह्यस्तनः। श्वस्तनः। श्वस्तनः। श्वस्तनः॥ब॥ परुत्परारे। परुत्। परारे॥ब॥ अनद्यतनेर्हिल

यथाविहितंप्रत्ययःस्यात्। निशानवमध्यायंनिशानवर्जयतीनिशिकः। नैशः। पादिकः। पादयः। कार्षिकः। ब॥ नावोमप्रमंताङ्गवार्षियथाविहितमाणयदयःस्फः। स्रोघ्नः। अम्नः। नादयः। आम्यः॥ ब॥ दिगादिदंदेशाद्यः। दिगादिर्देशावयवोवाऽमप्रमंताङ्गवयःस्यात्। दिश्यः। अप्स्वयः। भूर्द्रव्यः॥ ब॥ मास्फदकात्। उदकामप्रमंताङ्गवार्षियानाम्निस्यात्। उदक्या। नद्यम्बला॥ ब॥ मध्यदिनासयामंतस्थामध्यामप्रमंताङ्गवियात। स्फः। तद्योगवमंतः। माध्यंदिनः। माध्यमः। मध्यमीयः॥ ब॥ डिक्कलोलुलास्थयः। आस्योमप्रमंताद्योमध्यमवत्तवईयःस्यात्। कवर्गीयोवर्गः॥ ब॥ ईनयोराशदेवर्गोताऽमप्रमंताङ्गवियनावीयश्चस्फः। नड्याद्यंतरतवर्गीयः। नरतवर्ग्यः। नरतवर्गीयः। शादृतुकवर्गीयः॥ ब॥ इतिऊद्विकलञ्चिवस्यादयएणः। एन्यःमप्रमंतस्योनवियएणस्यात्। दात्तयंजलंकोक्षेयोयाधिःकालवोयंतकं। दात्तेयंघुरीघंआदयंविधं॥ ब॥ आग्नेयंअग्नेर्धनविद्यमानार्थंतत्तवियएणस्यात्। अग्नेडावाअग्नेयादेशः। आग्नेयं॥ ब॥ यूथाताएवअताततवियएणयाणस्यात्। यिवंयिवयं॥ ब॥ चतुर्भीमासाऽस्मिन्। अस्मात्तत्तवियएणस्यात्। नास्मिन्वाचतुर्मास्यं। आग्नेयाद्याद्विपोसमाभी॥ ब॥ यज्ञेभ्यःचतुर्मास्यातत्तवियज्ञेभ्यःस्यात्। वाचतुर्मास्यायज्ञाः॥ ब॥ गंगानदीपवज्जनपदेदिदीवात्। एतस्मात्तत्तवियएणस्यात्। गांगेयाःपोतुजन्याःवाद्याःदेयाः॥ ब॥ परिसुखवादित्वयंनावोत्। अस्मात्तत्तवियएणस्यात्। पारिप्लवाः। पारिप्लवनावः॥ ब॥ अंतःपूर्वपदादयंनावोत्तत्तवियएकएणस्यात्। आंतरगाविकः॥ ब॥ पर्यंतान्नदीमातृआन्योपात्। यायामप्रमंतादयंनावोत्तत्तवियएकएणस्यात्। पारियात्रिकः। आनुयात्रिकः॥ ब॥ उपाद्यज्ञात्। नदीविकल्पीशयेणउपाद्यज्ञात्। उपयज्ञानुकः। सवकः। अपनीविकः। श्रीवादामाअपकर्मिकः। हस्तकः॥ ब॥ रूढावंतःपुरादिकः। अस्मात्तत्तवियएकएणस्यात्। रूढिगम्यायं। अंतःपुरिकारूढावितिकिं। आंतःपुरः॥ ब॥ कर्मलीलाटकलाभ्यात्तत्तवियकलभ्यात्। तदंतमप्रकर्मिकाकर्मीनरणंलीलाटिकालीलाटमंडनं॥ ब॥ तस्मैदानवानवर्यंघात्तस्यतिषष्ठीतोद्यावद्यावत्संप्रमंताङ्गवार्यंघार्घीद्यघाविहितंप्रत्ययःस्यात्। कार्त्रःप्रातिपदिकीयोवाद्यवानोनवंवा॥ ब॥ पायोवङ्गस्वरादिकएणवङ्गस्वरांताङ्गघार्घीतस्मैदानवानेतत्तवियएकएणस्यात्। पाद्यएणत्रिकंप्राप्यार्थदएणसोहितंप्रत्ययःस्यात्। कार्त्रःप्रातिपदिकीयोवाद्यवानोनवंवा॥ ब॥ ऊधसोढङ्स्वरयोगेन्यः। ऊधसंतादृङ्स्वरांद्याःमार्थेस्यस्मैदमर्थंघार्घीतस्मैदानवानेतत्तवियएकएणस्यात्। वा

+ ङिङ्गामूलीयः। अंगुलायः। मध्यीयः। ङिदृतिकुक्षिकलशिबस्त्यदेरेयएणः। एन्यःसप्रमंतस्यैसवेयएणस्यात्। दात्तेयंऊलंकोक्षेयोयाधिःकालवोयंतकं। + वर्गांतात्॥ अस्मात्सप्रमंतात्तत्सवेईयःस्यात्॥

+ ४

सिष्टिकोधस्यः। अधस्यऽतिकिंवाकिष्टीऽकः॥ ब॥ पुरोडाशापिरोडाशादिकेकटेआर्हीयेघार्घीतस्मैदानवानेतत्तवियकेकटेस्यात्। पुरोडाशिकः। पुरोडाशिकी। पिरोडाशिकः। पिरोडाशिकी॥ ब॥ वंदसोयः। अस्मात्तेघार्घीतस्मैदानवानेतत्तवियःस्यात्। वंदस्यः॥ ब॥ शिक्षादिस्थाणएन्योयेघार्घ्यःशंदसस्थेघार्घीतस्मैदानवानेतत्तवियाणस्यात्। शिक्षाः। आर्षेयणः। छंदसः॥ ब॥ ततआगतेतत्तऽतिपंवर्ग्यतादागतऽर्षियघाविहितंप्रत्ययःस्फः। स्रोघ्नः। गव्यः। नादयः। आम्यः॥ ब॥ विद्यायानिमंवेक्षदकंऽविद्याऽक्तेयोनिऽक्तश्चसंवेक्षायपोतदर्हीतंवर्ग्यतादागतऽर्षिऽकंऽस्यात्। आचार्यकं। पैतामहकं॥ ब॥ पितुर्यौवापितुर्यानिमंवेक्षघार्हीतंवर्ग्यतादागतोवास्यात्। पित्र्यं। पैतृकं॥ ब॥ ऋतऽएणकऽऋदंताद्विद्यायोनिमंवेक्षघार्घीतआगतऽकएणस्यात्। आदृष्टिकं। मातृकं॥ ब॥ आयस्थानात्स्वामिन्यर्थोनागोयात्यद्यातदर्घीतआगतऽकएणस्यात्। आतपिकं॥ ब॥ शुंडिकादरणएन्यस्मतआगतऽएणस्यात्। शौंडिकं। औदपानं॥ ब॥ गात्रादेकवत्। गात्रादिवा। पुमर्घाद्वत्रर्घीतस्मैदानवानेतत्तवियएणोवास्यात्। वित्तरूप्यं। वित्तमयं। वित्तीयं। तस्मैरूप्यं। तस्मैमयं। तस्मैयं॥ ब॥ पत्नवतिपंवर्ग्यतात्प्रायुक्तेयघाविहितंप्रत्ययःस्फः। दिमवतीगंगा॥ ब॥ विडूर्यः। विडूनातेतःपत्नवतिऽन्यःस्यात्। विडूर्यंमणिः॥ ब॥ त्यदादिमंयट्। एन्यस्मैतद्योतादिदमित्यर्थेयघाविहितंप्रत्ययाःस्फः। मातुरादेयं। कालेयं। नादेयं। पात्रेसमितादयः॥ ब॥ दमूनसादिनीदंद्वातस्मैदमर्थेविवादाद्यंकलञ्च्यात्। अत्रिन्नद्यंजिका॥ ब॥ अदवासुराद्विस्वरादिवासुनादिवर्जीदंद्वातस्मैदमर्थेवाऽकलञ्च्यात्। वाऽवशालकायनिकः। अदवादीतिकिं। दिवासुरं। राद्धोऽसुरं॥ ब॥ नटाद्भृत्येऽनटात्तस्मैदमर्थेनृत्यंस्यात्। नाद्यं॥ ब॥ ठंदाग्नेऽग्निकयाज्ञिकवह्निचित्यधर्मोऽग्नेयःस्फः। एन्योनटात्तस्मैदमर्थेधर्मादिभ्यःस्यात्। नैदाग्नेयंधर्मादिऽग्निकं। याज्ञिकं। वाह्निचं॥ ब॥ आर्वेवणिकादणिकलुक्। अस्मात्तस्मैदमर्थेधर्मादावणस्यात्। ऽकलुक्। आर्ववणः॥ ब॥ चरणादकञ्। चरणकवादिभ्यस्तदर्थेतस्मैदमर्थेधर्मादावकञ्स्यात्। काठको धर्मादिः। चारकः॥ ब॥ गोत्रादंडमाणवशिष्ये। गोत्रार्थेतस्मैदमर्थेदंडमाणवशिष्येवर्डिऽकञ्स्यात्। औपगवकं। अदंडमाणवितिकिं। काश्यादंडमाणवः। शिष्यावा॥ ब॥ रवतिकादरीयएन्योगोत्रार्थेभ्यस्तस्मैदमर्थेऽयः स्यात्। रवतिकीयाः शिष्याः। गोरथीवीयंशकटं॥ ब॥ को

पिङ्गलदाभ्रिपदादीर्घ्। आभ्यो गोत्रार्थेभ्यस्तस्येदमार्षेऽण्स्यात्। कौपिञ्जलाः। शिष्याः। दाभ्रिपदाः॥७॥ संघसंघाकलहाभ्यां ञ्यञिञः। एतदेताभ्यां गोत्रार्थेभ्यस्तस्येदमार्षे संघादावण्स्यात्। विदः संघादिः। विदेर्लक्षणं। एवं गार्ग्यः। गार्ग्यौ। गार्ग्याः। गर्गाः। दाक्षेः॥७॥ शाकलादकञ्च। अस्मादाभ्यां तस्येदमार्षे संघादावण्कञौ स्याताम्। शाकलः। शाकलकः। संघादिः। शाकलेः। शाकलकौ। लक्षणं॥७॥ शैदभ्रीक्षरणश्च। अभ्रीक्षस्तस्येदमार्षे शैदरणौ स्याताम्। शैवः। आभ्रीवः॥७॥ रघाभादश्च वोढृगरघाकेवलाभ्यः पूर्वेभ्यस्तस्येदमार्षे रश्च्यवोढृर्यगएवञप्रत्ययाः स्युः। राघ्याः। रघ्यः। रघेः। आश्वरघेयः। आश्वरघेयकः॥७॥ यः। रघाकेवलाभादश्वतस्येदमार्षेयः स्यात्। रघ्यः। द्विरघ्यः॥७॥ पत्रपूर्वादञः। पत्रे वादनेतपूर्वेभ्यस्तस्येदमार्षेऽञ्स्यात्। आश्वरघेयकः॥७॥ वादनात्। वादनार्थेभ्यस्तस्येदमार्षेऽञ्स्यात्। औद्वाहः। रघ्यः॥७॥ वाह्यपक्षपकरणात्। वादनादुक्तप्रत्ययो वाह्यादावेव स्यात्। आश्वरघः। पैङ्गवः। आश्वपैलयनः। आश्वकर्मा। अन्यत्रउवाकमेवा। अश्वानाऽघामः॥७॥ वादसुरिस्थादिः। वादर्यः। सूत्रदृक्षदंतात्तस्येदमार्षेऽञ्स्यात्। सौवादिः। सौवादेयः॥७॥ तानत्रोक्ते। तानतिरित्यात्प्रोक्तेयघाविहितंप्रत्ययाः स्युस्तन्नाम्नाप्रोक्तेयघाविहितमण्स्यात्। मौदनाघ्नाकं विदंत्यधीयतेवा मौदाः। तत्ययस्लुप्स्यात्। कठाः। चरकाः॥७॥ तित्तिरिवरतंतुखंडिकोखादीयण्। खांडिकीयाः। अखंडीयाः॥७॥ वगलिनोयिञ्। तेनाम्नाप्रोक्तविदाणियिञ्स्याम्नुम्स्यात्। वैनकिनः। शौगरविणः॥७॥ पुराणकल्पाट्टानाम्नोक्तपुराणकल्पेणिञ्स्यात्। पैंगीकल्पाः॥७॥ काश्यपकोशिकाद्दृदक्षाभ्यां तेनाम्नाप्रोक्तपुराणकल्पेणिञ्स्यात्। विदद्दक्षकार्यमस्मिन्। काश्यपिनः। कौशिकिनः। काश्यपकौशिकधर्म्मः॥७॥ शिलालिपाराशर्याभ्यां नटसूत्रभिक्षुसूत्रेणिञ्स्यात्। विदद्दक्षकार्यमस्मिन्। शैलालिनोनटाः। पाराशरिणोभिक्षवः॥७॥ कृशाश्वकर्मंदादिनः। आभ्यां तेनाम्नाप्रोक्तयघासंज्ञेनटसूत्रेनिञ्स्यात्। विदद्दक्षकार्यमस्मिन्। कार्शाश्विनोनटाः। कर्मंदिनोभिक्षवः॥७॥ जपजानदाभ्यां घटादिभ्यां वाज्ञातटांताद्यघाविहितंप्रत्ययः स्यात्। पाणिनीयंशास्त्रं॥७॥ कृतटांताकृतःष्ठेयघाविहितंप्रत्ययाः स्युः। शैलाघेयः। सिद्धसेनीयः। सर्वसेनः॥७॥ नाम्निमल्लिकादिभ्यः। एभ्यष्ठेतन्नेयघाविहितेनाम्निप्रत्ययः स्यात्। मालिकं मधु। मालघेयं॥७॥ कुलालादरकञः। एभ्यस्तेनकृतंकेनमाम्निस्यात्। कौलालकं। घटादि। लौडं। वरूटकं। सूर्पपिटकादि॥७॥ सर्वसेनगुप्तेभ्यस्तेनकृतेनाम्निस्यात्। सर्वसेनः। सार्व-

धर्म्मीयः॥७॥ उरसोयण्। तेनकृतेस्यात्। औरस्यः। औरसं॥७॥ छंदस्यः। छंदसस्तेनकृतेयेनाम्निनियाः स्युः॥७॥ अमोधिकृत्यशतेघः। द्वितीयांता-दधिकृत्यकृतेग्रंथेयघाविहितंप्रत्ययः स्यात्। सौनदः॥७॥ द्व्याद्यष्टनोवधिकृत्यशतेष्वण्दशतेवधश्च नियाः स्युः॥७॥ त्रिंशत्कंदादिभ्यईयः। एभ्यो मांधिकृत्यकृतेग्रंथेईयः स्यात्। शिशुक्रंदीयं। यमसभमनीयं। यंत्रं॥७॥ हृद्धात्प्रायः। हृद्धादमांधिकृत्यकृतेग्रंथेघप्रायईयः स्यात्। वाक्यपदीयं। प्रायः किं। दात्सुरं॥७॥ अग्निनिष्क्रमतिद्रुतिभ्यां। अमंताद्धानिर्यंत्रतार्थेयघाविहितंप्रत्ययः स्यात्। माधुरं। नादेयं। राष्ट्रियं। द्वारं॥७॥ गच्छतिपश्यद्भ्यां। अमंताभ्यांतृतीयांतगच्छत्यर्थेयघाकंप्रत्ययः स्यात्। स्रौघ्नः। पंथाः। हृतोवा। ग्राम्यः॥७॥ नजति। अमानजत्यर्थेयघाकंप्रत्ययः स्यात्। स्रौघ्नः। राष्ट्रियः॥७॥ महाराजादिकण्। अतोऽमानजतीकण्स्यात्। माहाराजिकः॥७॥ अचित्तादृदृशकालात्। दृशकालवर्जेयदंतनेनेतदंतेभ्यः। अदशात्यादितिकिं। स्रौघ्नः। दिमतः॥७॥ वासुदेवार्जुनादकन्। आभ्यां क्षत्रियेभ्योऽकञ्घाय। गात्रार्थेभ्यः क्षत्रियार्थेभ्यश्च मंताभ्यां नजत्यर्थेऽकञ्स्याय। स्यात्। कूपाद्यः सर्वराष्ट्रवत्। राष्ट्रक्षत्रियार्थेभ्यः कूपाद्यो द्विकञ्कस्तदंतस्यामोनजत्यर्थेघानजति। हस्तिकः। मद्रकः। पांडवकः। सकूपादिति किं। पारदीयः॥७॥ टसुल्यदिशिटऽतिहृतीयांता तुल्यदिक्रियायघाकंप्रत्ययः स्यात्। सौदामनीविद्युत्॥७॥ तस्मिंस्तुल्यदिक्रियतस्मिंस्यात्। सुदामतोविद्युत्॥७॥ यस्यारक्षः। अतएतांता तुल्यदिक्रियायतस्मीस्यातोऽरक्ष्यः॥७॥ सनिवासाद्रक्ष्यः। सविति षष्ठ्यंताग्निवामार्थादाभ्यां तिषष्ठ्यर्थेयघाकंप्रत्ययः स्यात्। स्रौघ्नः। नादेयः॥७॥ अनिजनात्। अनिजनः पूर्वोधवाः। तन्निवासार्थेभ्यस्तेतांतषष्ठ्यर्थेयघाकंप्रत्ययः स्यात्। स्रौघ्नः। राष्ट्रियः॥७॥ शैंडिकादर्म्यः। अस्मात्क्षत्रियात्तादनिजननिवासार्थेभ्यस्तांतषष्ठ्यर्थेण्यः स्यात्। शांडिक्यः। कौचवार्यः॥७॥ सिंधुकंदरान्नस्मात्क्षत्रियात्तादनिजननिवासार्थेभ्यस्तांतषष्ठ्यर्थेञ्स्यात्। सैंधवः। दार्मकः॥७॥ शालातुरादीयण्। अस्मात्क्षत्रियात्तादनिजननिवासार्थेभ्यस्तांतषष्ठ्यर्थेईयण्स्यात्। शालातुरीयः। पाणिनिः॥७॥ इदंवर्मतत्प्रयुक्तः। अस्मात्क्षत्रियात्तादनिजननिवासार्थेभ्यस्तांतषष्ठ्यर्थेयण्स्यात्। तौदेयः। वार्मतेयः॥७॥ गिरिरथाभ्यां खजौ वा। गिरिरथाभ्यामनिजनोनिवासस्तदर्थेभ्यस्तांतात्तांतषष्ठ्यर्थेखजौ विईयः स्यात्। हैरिकोलीयः॥७॥

॥ षष्ठ्यध्यायस्य द्वितीयः पादः समाप्तः॥७॥ ॥७॥ ॥अर्हं॥ ऽकण्। आपदोताद्यदनुकंप्य

तत्रायमधिकृतोऽध्यायः ॥ ब ॥ तत्र जितजयद्दीयश्वनसमुत्तत्तनितांतादष्वार्थिकेकण्प्रत्यये आर्धिकं आर्धिकः ॥ २ आर्धिकः ॥ ब ॥ संस्कृतादौतासंस्कृतेऽर्थेऽकण्प्रत्यये दार्धिकं दार्धिकः ॥ ब ॥ कुलत्थकोपोत्यादण् कौलत्थाकोपोत्याद्वातत्संस्कृतेऽर्थेऽण्प्रत्यये कौलत्थं तैतिडीकं ॥ ब ॥ संसृष्टे संसृष्टेऽर्थेऽकण्प्रत्यये दार्धिकं ॥ ब ॥ लवणादः अस्मात्तत्संसृष्टेऽर्थेऽण्प्रत्यये लवणः सूपः ॥ ब ॥ चूर्णसुक्ताभ्यामिनाणौ आभ्यांसंसृष्टयथासंख्यमिनाणौप्रत्यये चूर्ण्यं सौक्तिनः सूपः सौक्तीयवाटः ॥ ब ॥ यौडानच्यूयमिकौयौडनंसूपादितदर्थेतौडयमिकेऽकण्प्रत्यये तैलिकंशाकं ॥ ब ॥ नक्तिटेतात्तरत्यर्थेऽकण्प्रत्यये नाक्तिकः नाक्तिकः ॥ ब ॥ निद्विस्वरादिकः नावद्विस्वरात्तेटेतात्तरत्यर्थेऽकःस्यात् नाविकः नाड्वः ॥ ब ॥ वरतिटेतात्तरतीकण्प्रत्यये दाक्षिकः दाक्षिकः ॥ ब ॥ यपीदृरिकटूअस्मादेतात्तरतीकण्प्रत्यये पर्पिकी आस्थिकी ॥ ब ॥ पदिकः पादात्तरतीकटूप्रत्यये पट्वपदिकः ॥ ब ॥ स्वगणाद्वाअस्मात्तरतीकटूवाप्रत्यये स्वगणिकी स्वागणिकः ॥ ब ॥ वेतनादर्जीवतिअस्मादेतान्नर्जीवतीकण्प्रत्यये वैतनिकः वादिकः ॥ ब ॥ क्रयविक्रयाभ्यांतन्नर्जीवतीकःस्यात् क्रयिकः क्रयिकः विक्रयिकः अस्मात्तन्नर्जीवतीयश्चास्मात्तन्नर्जीवतीकःस्यात् क्रयविक्रयिकः ॥ ब ॥ वशात्तावशात्तन्नर्जीवतीकःस्यात् वशिकः ॥ ब ॥ आयुधादीयश्च ॥ ब ॥ त्राताद्दीनश्चत्रातात्तन्नर्जीवतीनश्चस्यात् त्रातीनाः नार्यः ॥ ब ॥ निर्दृत्रङ्घाघ्नदृतिकंविशं ॥ ब ॥ नावादिमः नावार्घात्तन्निर्दृत्रङ्घमःस्यात् पाकिमं ॥ ब ॥ यावितापमित्यकण् आभ्यांतन्निर्दृत्रिकण्प्रत्यये यावितकं अपमित्यकं ॥ ब ॥ दूरात्फञ्मगादः अस्मादेतात्तरतीकण्प्रत्यये आमेगिकः आनुपिकः ॥ ब ॥ नञादिरकटूअस्मादेतात्तरतीकटूप्रत्यये नञ्चिकी नारटिकी ॥ ब ॥ विवधवीवधाद्वाआभ्यांतन्नरतीकट्वाप्रत्यये वैवधिकी वैवधिकः ॥ ब ॥ कुटिलिकायाअणअस्मादेतात्तरत्यर्थेऽण्प्रत्यये कौटिलिकः कर्मारादिः ॥ ब ॥ उडुलोमादेर्नोमवर्णेतात्यन्यष्टोतन्यो वर्णेतइत्यर्थेऽकण्प्रत्यये औडुलोमिकः औदुम्बरिकः औनसिकः ॥ ब ॥ तेषत्यनोर्लोमपक्षात्तमितिद्वितीयांतात्पत्यनुपूर्वलोमेपक्षलोमाद्वर्त्तेतइत्यर्थेऽकण्प्रत्यये पाप्तिलोमिकः औत्सलोमिकः प्रावृषिकः आनूपिकः प्राप्तिकूलिकः आनुकूलिकः ॥ ब ॥ पारंगवपार्श्वात्पविपूर्वेसुखवपार्श्वात्तद्वितीयांतात्तद्वर्त्तेतइत्यर्थेऽकण्प्रत्यये पारिपार्श्विकः पारिपार्श्विकः ॥ ब ॥ रक्षद्वंवाताद्वितीयांतादनयोरिकण्प्रत्यये नागरिकः वादरिकः ॥ ब ॥ पक्षिमत्स्यमृगाघ्नीधृतियन्नाद्यघोद्वितीयांतात्तन्नित्यार्थेऽकण्प्रत्यये पाक्षिकः मात्स्यिकः मार्गिकः ॥ ब ॥ परिपंथात्तिष्ठतिचअस्मात्तद्वितीयांतात्तिष्ठतिचिकण्

११

स्यात् पारिपंथिकः पारिपंथिकः ॥ ब ॥ परिपथात्तअस्माद्वितीयांतात्तिष्ठतीकण्प्रत्यये पारिपथिकः ॥ ब ॥ अदूरभवश्चेत्यर्थेतिगर्त्तोद्वितीयांतादूरभवर्जात्तेत्यर्थेऽकण्प्रत्यये दूरभविकः ॥ ब ॥ तत्रभवःकटूअस्माद्वितीयांतात्तेत्यर्थेऽकण्प्रत्यये तत्रभविकी ॥ ब ॥ दशादकश्चअस्माद्वितीयांतात्तेत्यर्थेऽकटूकण्प्रत्यये दाशकी दाशकः ॥ ब ॥ अर्धपदपादात्तरपदलोमपतिकंठात्तदस्यतत्रेत्यर्थेऽकण्प्रत्यये आर्धिकः पादिकः पार्श्वपदिकः लालामिकः पातिकंठिकः ॥ ब ॥ परदारादिभ्योगच्छतिपथ्योद्वितीयांतेभ्योगच्छत्यर्थेऽकण्प्रत्यये आध्वकः पादिकः ॥ ब ॥ पथिपथादिकश्चअस्माद्वितीयांतादजवतीकण्प्रत्यये पाथिकः पाथिकः ॥ ब ॥ माषात्तत्पदपदवाकंदाद्भवतीत्यर्थेऽकण्प्रत्यये दांडमाषिकः पादिकः आकंदिकः ॥ ब ॥ पश्चात्पदस्यानुपदात्पश्चादर्थादनुपदाद्वितीयांतादाढ्यवतीकण्प्रत्यये आनुपदिकः ॥ ब ॥ सुप्रातादिभ्यश्छतीत्यर्थेद्वितीयांतेभ्यःपूर्वत्यर्थेऽकण्प्रत्यये सौप्रातिकः सौश्वसिकः सौरवसिकः ॥ ब ॥ पथःपूतादिभ्योऽकवतिपथ्यादिभ्यःपथ्योऽकवतीकण्प्रत्यये पाथेयिकः पाथेयिकः ॥ ब ॥ माशाष्टिकः माशाष्टिकादर्दरिकलालाटिकाकोऽकटिकोऽतइकणंतानिपात्यंतेमाशाष्टिकादिविकल्पनात् दार्दरिकः दारिकः लालाटिकः प्रमत्तः सेऽर्थेऽकण्प्रत्यये सामन्तिकः सामन्तिकः ॥ ब ॥ धर्म्माधर्म्माच्चरतिआभ्यांद्वितीयांतात्तत्रेत्यर्थेऽकण्प्रत्यये धार्मिकः आधर्मिकः ॥ ब ॥ षष्ठ्याधर्म्यषष्ठ्यंतादृर्म्यदनायतइकण्प्रत्यये शाल्कऋालिकं ॥ ब ॥ ऋनरादनृणऋदंतान्नरादश्चषष्ठ्यंतादृर्म्येऽर्थेऽण्प्रत्यये नारं नस्यधर्म्यं नारमादिघं ॥ ब ॥ विनाऽयिऽविशब्दैर्युक्तेऽडुलुकं आभ्यांषष्ठ्यंतान्यमण्प्रत्यये तद्याग्यविनाऽयिऽर्युक्तेऽडुलुकं विशब्दैर्युक्तेऽडुलुकं विनाऽजिऽविशब्दैः ॥ ब ॥ अवकयेषष्ठ्यंतादवकायनाटिकार्थेऽकण्प्रत्यये आवयणिकं ॥ ब ॥ तदस्यपण्यंतद्दितिपक्षमंतात्क्रयार्थेदस्येतिषष्ठ्यर्थेऽकण्प्रत्यये आप्तपणिकं ॥ ब ॥ किमसादिकटूएतस्मादस्यपण्यमितिविषयेऽकण्प्रत्यये माङ्कः माङ्किकः ॥ ब ॥ शीलंपथमांताद्भीलार्थेत्यष्ट्यर्थेऽकण्प्रत्यये आप्नपिकः ॥ ब ॥ आङ्पथान्नत्रेदृशअडंतात्तत्पथश्चत्रेदृशंतदस्यशीलमितिविषयेऽकण्प्रत्यये आस्थः ॥ ब ॥ ब्रह्मीकः ब्रह्मीमस्तदस्यशीलमितिविषयेकेसुकण्प्रत्यये ब्रह्मीकः

×स्यात् किंसरिकीतगरिकः ॥ ब ॥ शालाखुनोवाअस्मात्तदस्यपण्यमितिविषयेऽकटूवाप्रत्यये शालाखुकी शालाखुकी ॥ ब ॥ शिल्पेपथमांतात्सेत्यर्थेऽकण्प्रत्यये शाखिकं ॥ ब ॥ मस्तुकऊकरीषाद्वण् आभ्यांतदस्यविक्रेयमितिविषये ×२

॥ब॥ प्रहरणं प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। तस्य प्रहरणं वर्तनमिति। आयिकः॥ब॥ परश्वधप्रहरणमस्मादस्य प्रहरणमिति विषये कण्स्यात्। पारश्वधः। पारश्वधिकः॥ब॥ शक्तिर्यष्टिर्कण्। आभ्यामस्य प्रहरणमिति विषये टीकण्स्यात्। शाक्तीकी। याष्टीकी॥ब॥ वेष्ट्यादिभ्यः। एभ्यस्तदस्य प्रहरणमित्यर्थे ठीकण्वाभ्यात्। ऐष्टीकी। ऐष्टकी। ऐषीकः। ऐषिकः॥ब॥ नास्त्रिकास्त्रिकादिष्ठिकं। एतत्तदस्येत्यर्थे ठकणंतानिपात्यंते। नास्त्रिकः। आस्त्रिकः। दिष्ठिकः॥ब॥ इत्ते पपाठोऽनुयोगे। प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। तच्चेदनुयोगविषयं चेत्तत्पपाठः। पौकानिकः॥ब॥ वङ्क्रस्वनडूर्वादिकः। वङ्क्रुस्वनडुर्वादयः पपाठः। तस्मात्प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कः स्यात्। तच्चेत्परीक्षायां वृत्तिः पपाठः। पारीक्षकः। पारीक्षिकः॥ब॥ नक्षत्रेष्टादमस्मिन्प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। तच्चेन्नक्षत्रेष्टं वामनं भवति। आग्नेयिकः॥ब॥ निष्कुलाद्देशे। प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। तच्चेन्निष्कुलमयं निवासश्चेन्नित्यवादी यति। आयोजनिकः॥ब॥ आणिमोदनादिकोदा। आभ्यां तदस्मिन्नियुक्तं दीयते तदर्हति विषये ठकौ वाभ्यात्। आणिकः। आणिकी। मोदनिकः। मोदनिकी॥ब॥ नक्षत्रेष्टादनाद्यणिकठौ। आभ्यां यथासंख्यमणिकठौ वाभ्यातां। तदस्मिन्नियुक्तं दीयते तदर्हति विषये। नाक्षत्रिकः। नाक्षत्रिकी। नाक्षत्रिकः। नाक्षत्रिकी॥ब॥ नवयज्ञादायस्मिन्वर्तते। एभ्यः प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। नावयज्ञिकः। पाकयज्ञिकः॥ब॥ तत्र नियुक्तः॥ब॥ अगारांतादिकः। अस्मात्तत्र नियुक्तः ष्ठकः स्यात्। दावागारिकः॥ब॥ अदेशकालादध्यायिन्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। आध्वयिकः। सांध्यिकः॥ब॥ निकटादिषु वसतीत्येभ्यः प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। नैकटिकः। आरण्यिकः। निर्वृत्तः। वार्द्धसूत्रिकः॥ब॥ सप्तमीर्धात्। समानतीर्थाच्च वसत्यर्थे यो निपात्यतां। सप्तमीर्धात्॥ब॥ प्रस्तारसंस्थानदंतकविनीतन्यो व्यवहरति। प्रस्तारसंस्थानाभ्यां तदंतभ्यः कविनीताच्च व्यवहरत्यर्थे ष्ठञ्कण्स्यात्। प्रास्तारिकः। सांस्थानिकः। कंदंतप्रास्तारिकः। गोसंस्थानिकः। वोशीकविनिकः॥ठ॥ संख्यानेस्थादेर्दलुग्वः। अर्द्धदर्शमनिव्यापद्यापद्भृतिर्वेक्ष्यतमस्याः केवलायाः संख्यायाश्चतुर्थ्याः स्वरूपमाणः प्रत्ययः स्यादित्यिज्ञेयं। नवमालुगंता। वाद्वायणिकः। द्विवाद्वायणिकः। अलुगुदाहरणं किं। द्विसार्यणकीतं द्विसार्पिकं॥ब॥ गोदानादीनोव्रह्मचर्ये। एभ्यः षष्ठ्यंतेभ्यो ब्रह्मचर्यर्थे ष्ठञ्कण्स्यात्। गोदानिकः। आदित्यव्रतिकः॥ब॥ संवत्सरात्फलं चरति। अस्माद्वितीयांताद्भोजादानादश्चरत्यर्थे ष्ठञ्कण्स्यात्। वात्सरिकः। गौदानिकः॥ठ॥ संवत्सरव्रतादीनडिनाण्यौनिर्देश्यादवद्वितीयांतात्तच्चरत्यर्थे ठिन्स्यात्। संवत्सरव्रती। महाव्रती॥ब॥ ऽकश्चास्यां षष्टेवा विंशतेर्वर्षाणां। वर्षाणां षष्टेश्च

द्वाविंशतेर्द्वितीयांतात्तच्चरत्यर्थे ऽकोडिन्स्यात्। अष्टाचत्वारिंशकः। अष्टाचत्वारिंशी॥ब॥ वाऽभीक्ष्ण्यात्। नायलुक्। अस्माद्वितीयांतात्तच्चरत्यर्थे ऽकठिनौ स्यातां। यलुक्। साऽभीक्ष्ण्यमकः। वाऽभीक्ष्ण्ये॥ब॥ कोशयोजनपदीछत्राद्योजनाच्छिगमादिकोशपदीछत्राद्योजनाच्छत्रपंचम्यतादिगमादिदेर्घ ऽकण्स्यात्। कोशशतिकोसुनिः। योजनशतिकः। योजनिकः॥ब॥ तद्यात्यस्य॥ तदितिद्वितीयांतात्तत्यस्यः कौशशतात्योजनशतात्योजनेन्योयातिगच्छत्यर्थे ऽकण्स्यात्। कौशशतिकः। योजनशतिकः। योजनिकः। इत॥ब॥ पथष्ठकठौ। पथोद्वितीयांताद्यात्यर्थे ऽकठौस्यातां। पथिकः। पांथः। पांथद्वितीयांतात्रित्यंयात्यर्थेणः स्यात्। पंथनास्यापांथः॥ब॥ शंकुनरकांतनाडवाविस्थलडंगलादमेनाङ्गतत्रशंकादिपूर्वपदात्यिनंतात्तानितिहतीयांतादाहृतियातिवार्थे ऽकण्स्यात्। शांकुपथिकः। नारपथिकः। कांतारपथिकः। आडपथिकः। वारिपथिकः। स्थलपथिकः। डांगलपथिकः॥ब॥ स्थलादर्मधुकमरिचएण्स्थलपूर्वपदात्यिनंतादाहृतमधुकमरिचार्थे ऽएण्स्यात्। स्थालपथं। मधुकं। मरिचं॥ब॥ उरायणपायणंयजमानाधीयानेआभ्यांद्वितीयांताभ्यांयथासंख्यंयजमानाधीयानायाधिकण्स्यात्। नौरायणिकः। पारायणिकः॥ब॥ संशयेपात्रेशयिकोर्थे॥ब॥ तस्मिन्योगादिशक्तिएभ्यस्मिन्इतिचतुर्थीतभ्यः शक्तिऽआभ्यांचतुर्थीतभ्यांशक्तिऽर्थेयथासंख्यंयाकञिभ्यांतां। याग्यः। कर्मकं॥ब॥ यज्ञनोदक्षिणायां। एभ्यः षष्ठीतभ्यो दक्षिणायामर्थे ऽकण्स्यात्। आग्निष्टोमिकं॥ब॥ तस्मैदायायज्ञार्थेभ्यः प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। आग्निष्टोमिकं। वाजपथिकं। नकं॥ब॥ कालकार्यतत्प्रयोजनं। कालार्थात्प्रयोजनमस्यार्थस्य नावश्यपत्यया॥ भक्ष्यायावषीसुनंवंवार्थिकंतद्वाकार्यं देयंवा॥ब॥ एकाहिद्विष्ण्येभ्यः प्रयोजनमस्यार्थस्य ष्ठञ्कण्स्यात्। विद्युष्टं। नित्यं॥ब॥ यद्वाकद्वाचासः। अस्माद्धेयकार्यार्थेण स्यात्। यद्वाकद्वाचं॥ब॥ तेनदत्तमाद्यांतात्तेनतिहतीयांताद्वाहार्यकार्यवयः स्यात्। दक्ष्यं॥ब॥ ज्ञोनमानिटौतात्। ज्ञानमानिऽकण्स्यात्। कासीवृष्टिकिंसुवं॥ब॥ कर्मवाद्याआभ्यांटौताभ्यांज्ञोनमानिऽर्थेयः स्यात्। कर्मण्यं। कार्यं। विद्यानटः॥ब॥ कालात्परिजय्यलभ्यकार्यसुकः। कालविशाखाषाढेष्टौतात्परिजय्यादावर्थे ऽकण्स्यात्। मासिकं। व्याधिपटः। वाद्वायणं। मासमादं॥ब॥ निर्देशकालाद्वीप्सेतात्। कालाद्वीप्सेतात्रिर्देश्यार्थे ऽकण्स्यात्। आह्निकं॥ब॥ तेनाविभूतात्तमिति द्वितीयांताकालाद्वीप्सेतात्रिर्वृतात्वार्थे ऽकण्स्यात्। मासिकं। उत्सवः॥ब॥ तस्मैहृताधिष्ठेवा। तस्मैऽतिचतुर्थीताकालाद्वीप्सेताद्धृताधिष्ठेवार्थे ऽकण्स्यात्। मासि

DR BHAU DAJI

क॥कर्मकरः॥उपाध्यायेन॥ब॥एणमात्मादवयमिएणेको॥अस्माकंलार्घीतेननिवृत्तंतेनाधीष्टमितिविषयेएण्प्रकृत्यन्तात्॥अवयमि
गम्यमाने॥षष्ठ्याम्यः॥एणमिकः॥ब॥समायाईनः॥अस्मात्तेननिर्वृत्तइत्यादिएंतविषयईनःस्यात्॥समीनः॥ब॥राद्यदःसंवत्सराच्चद्विगोर्वा॥रा
द्यंतात्समांताच्चद्विगोस्तेननिर्वृत्तइत्यादिएंतविषयईनःवास्यात्॥द्विरात्रीणः॥द्विरात्रिकः॥द्व्यहीनः॥द्व्यङ्गिकः॥द्विसंवत्सरीणः॥द्विसांवत्सरिकः॥
द्विसमीनः॥द्विसमिकः॥ब॥वर्षादश्वत्॥कालाच्चविवर्षीतात्॥द्विगोस्तेननिर्वृत्तइत्यादिएंतद्वियायत्रईनश्चत्स्यात्॥द्विवर्षः॥द्विवर्षीणः॥द्विवर्षिकः॥
॥ब॥षाण्मासिनिवृत्तःकालार्घवर्षीतात्॥द्विगोर्वृत्तःषाण्मास्यःन्याच्चार्धेअःस्यात्॥द्विवार्षीवकः॥प्राणिनीतिकिं॥द्विवर्ष्यः॥द्विवर्षीणः॥द्विवार्षिकः॥सरकः॥
मासाद्वयसियः॥मासांतात्॥द्विगोर्वृत्तःषष्ठ्यःस्यात्॥वयसिगम्ये॥द्विमास्यःशिशुः॥वयसीतिकिं॥द्विमासिकोवा॥ब॥ईनच्चमासाद्वृत्तःषष्ठ्यईनस्
यश्चस्यात्॥वयसिगम्ये॥मासीनः॥मास्यःशिशुः॥ब॥षण्मा
षाण्मास्यः॥षाण्मासिकः॥शिशुः॥ब॥त्र्यःस्यब्रह्मचर्यतद्वृत्तौ
स्यात्॥मासिकब्रह्मचर्यं॥मासिकस्तद्धीनः॥ब॥प्रयाजनं॥
दंडागमनं॥ब॥एकागारादुरः॥अस्मादन्यप्रयाजनेमिः
न्यप्रयाजनमितिविषयएण्स्यात्॥वालेश्वाद्यः॥ब॥विंशात्खाषः
एण्स्यात्॥विंशतिवर्षमधीतेआद्यंवाढंदंडः॥ब॥उद्धापनादीयः॥एतस्यतदन्यप्रयाजनमितिविषयईयःस्यात्॥उद्धापनीयः॥उपस्थापनीयः॥ब॥
विंशिकद्विपदद्विसप्तमात्रनाशपूर्वपदात्॥एतस्यानडंतस्यःसपूर्वपदस्यतदन्यप्रयोजनमित्यर्थेईयःस्यात्॥पूर्वपदप्रकृतिज्ञानीयोआरोहणी
यःगुणपूरणीयोआगमनीयः॥ब॥स्वर्गस्वर्गिवाचनादिन्योयलुपास्वर्गादिःस्वर्गिवाचनादिश्चतदन्यप्रयोजनमित्यर्थय
संबंधेयलुप्स्यात्॥स्वर्ग्यः॥आदुपसर्गस्वर्गिवाचनेःज्ञातिवाचने॥ब॥समायात्प्रातःसमयात्पूर्वभांतात्षष्ठ्यष्ठंकण्स्यात्॥वेलमयःप्रातःसामयि
कःकार्यः॥ब॥स्नात्रादिन्याःण्एतस्यपूर्वभांतन्यःसोन्यप्रातरुत्यर्थेएण्स्यात्॥आर्त्तवेफलेःअपवर्गेत्र॥ब॥कालाद्यः॥कालात्सोःन्यप्रातरुत्यर्थयः
न्यात्॥कालेत्र॥सिद्धः॥ब॥दीर्घःकालात्पूर्वभांतादसोत्यर्थेठंकण्स्यात्॥पूर्वभांतात्स्वदीर्घः॥दीर्घकालिकमृणं॥ब॥आकालिकमिकस्वाद्यंतात्॥आ

DR BHAU DAJI

कालादिकठंकण्तत्वत्यर्थेस्यात्॥आदिरवयद्यंतः॥आकालिकोऽनध्यायःपूर्वेद्युर्यस्मिन्कालेपूर्तोऽपरेद्युरनधीतंसाकालाङ्गवतीत्यर्थः॥
आकालिकी॥आकालिकविद्यंतु॥आजन्मकालमेवस्याज्ज्ञानोत्तरनाशिनीत्यर्थः॥ब॥त्रिंशद्विंशतेर्डोःसंज्ञायांमादर्दार्थे॥आद्यान्मादर्दार्थेद्यो॥घो
वद्यंततस्मिन्डकःस्यात्॥त्रिंशकः॥विंशकः॥त्रिंशकः॥विंशकः॥असंज्ञायामितिकिं॥त्रिंशकं॥ब॥संख्याडतस्याःत्रिंशःकः॥शतेतेतष्टतवर्जेसंख्या
याडत्यंताच्चत्रिंशद्विंशतिभ्यांनादर्दार्थेकःस्यात्॥द्विकंत्रिकंविंशकंत्रिंशकंविंशतिकंअशीतिष्टमितिकिंवाचारिंशकंसप्ततिकंषष्टिकं॥ब॥शतात्कव
लादन्यस्मिन्नायोकोशतात्कवलादर्दार्थेयकोस्यात्॥मादर्दार्थेएकत्वार्थेशतात्शत्यंशतिकंकवलादितिकिंद्विशतकंअन्यस्मिन्नितिकिंशत
कंमांस॥ब॥वातात्रिकःअन्येतसंख्यायाआर्दार्थेइकोवास्यात्॥यावतिकोयावकं॥ब॥कार्षापणादिकट्टपतिस्थास्यवा॥अस्मादर्दार्थेइकट्टस्या
त्॥अस्यवपतिर्वाकार्षापणिकीप्रतिकी॥ब॥अर्हतीत्यलंकर्म
कार्हीत्॥अर्हपूर्वीत्यलाद्यंतादर्दार्थेइकट्टस्यात्॥अर्हपलिकं॥अर्हकंमिकं॥
अर्हकार्षिकी॥ब॥वस्नादात्॥आर्दार्थेऽन्यात्तवास्नंनांतं॥कं
नादण्॥आद्यान्मादर्दार्थेएण्स्यात्॥मादस्नंज्ञातमानं॥ब॥
स्नात्॥वास्नं॥ब॥विंशतिकात्॥आर्दार्थेऽन्यात्॥विंशतिकः
॥स्वर्यद्विगोर्नः॥विंशतिकंतद्विगोरार्दार्थेईनःस्यात्॥द्विविंशतिकीनं॥ब॥
॥अनाम्यःद्विःलुपद्विगोरार्दार्थेनांतस्यपत्ययस्यपिलुप्स्या
त्॥नउद्विः॥अनाम्नि॥द्विकंसं॥अनाम्नीतिकिं॥पंचलाद्वितिकंतीर्थं॥अद्विरितिकिं॥द्वि
सूर्यण॥कीतेद्विस्त्रिर्यिकं॥ब॥नवाणः॥द्विगोःएरस्यार्दार्थेणःपिलुप्स्यात्॥नउद्विः॥द्विमदंच॥द्विमादंसं॥ब॥सुवर्णकार्षापणात्॥एतदंतद्विगोः
एरस्यार्दार्थेत्यलुप्स्यात्॥नउद्विः॥द्विसुवर्णं॥द्विसौवर्णिकं॥द्विकार्षापणं॥द्विकार्षापणिकं॥ब॥द्वित्रिवहोनिष्कविंशात्॥एभ्यःपरोन्यानिष्क
विंशतेरंतद्विगोरार्दार्थेत्यलुप्स्यात्॥अद्विः॥द्विनिष्कं॥द्विनैष्किकं॥त्रिनिष्कं॥त्रिनैष्किकं॥बहुनिष्कं॥बहुनैष्किकं॥द्विविंशं॥द्विविंशिकं॥त्रि
विंशं॥त्रिविंशिकं॥बहुविंशं॥बहुविंशिकं॥ब॥शताद्यः॥शतांतात्॥द्विगोरार्दार्थेयावस्यात्॥द्विशत्यं॥द्विशतं॥ब॥शाणात्॥शाणांतात्॥द्विगोरार्दार्थेयावस्या
त्॥पंचशाण्यं॥पंचशाणं॥ब॥द्व्यादेर्यंवा॥द्वित्रिपूर्वात्यः॥शाणस्तदंतात्॥द्विगोरार्दार्थेयाणावास्यात्॥द्विशाण्यं॥द्विशाणं॥द्विशाणं॥त्रिशाण्यं॥त्रिशाणं
॥त्रिशाणं॥ब॥पणपादमाषाद्यः॥पणाद्यंतात्॥द्विगोरार्दार्थेयःस्यात्॥द्वियाण्यं॥त्रियाद्यं॥अर्धद्वमाषं॥ब॥रूपवतीकाकणीस्यःकत्र॥एतदंतद्विगोरार्द्यो

न स्यात् । वा मधुरीणः । सर्वधुरीणः ॥ ७ ॥ अश्वैकादः । एकपूर्वाद्धुरंतादमंताद्धद्यार्थेऽईनश्च स्यात् । एकधुरः । एकधुरीणः ॥ ७ ॥ दक्षसीरादिकण् । आभ्यांतेवदत्यर्थेऽकण्स्यात् । दाक्षिकः । सैरिकः ॥ ७ ॥ शाकटादण् । अस्मात्तिवदत्यर्थेऽणस्यात् । शाकटाः गोः ॥ ७ ॥ विध्वत्यनान्यनाद्वितीयांताद्विध्वत्यर्थेयः स्यात् । न सदात्मनोऽन्यनकरणेनविध्वत् । पद्याः शर्करः ॥ अनन्योनेतिकिं । लोरं विध्वतिवत्रः ॥ ७ ॥ धनगणालञ्चरिआभ्यामर्मंतान्यांलञ्चर्यार्थेयः स्यात् । धन्यः गणः ॥ ७ ॥ णान्नात् । अन्नादमंतालञ्चरिणः स्यात् । आन्नः ॥ ७ ॥ हृद्यपद्यत्वल्यमूल्यवश्यपथ्यवयस्यधुर्याग्रदेयपथ्यन्यधर्म्ये । एतऽर्वविद्वांषपुर्यांतानिपात्याः । हृद्यः । अवद्यं । पद्यः पक्वः । उल्यो नोऽसंहृद्यः । मूल्यं क्रय्यं । पटादिविक्रेयाल्लभ्यंच । वश्यो गोः । पथ्योऽदनादिवयस्यः । सखा । धुर्यो युक्तोऽनड्वान् । गार्हपत्यो नाग्निः । जन्योवरवयस्यः । धर्म्यं सुखं ॥ ७ ॥ नोविषयेतार्यवाधिआभ्यांनिर्देशादेतन्योयथासंख्यंनार्यवाधिर्याद्यर्थेयः स्यात् । नाद्यो नदी । विषयागजः ॥ ७ ॥ न्यायार्घादनपात्रआभ्यांपेत्रभ्यांतान्यामनपात्रार्घ्यः स्यात् । न्याय्यं । अर्घ्यं ॥ ७ ॥ मतमदस्यकरणेआभ्यांषष्ठ्यंतान्यांकरणेयः स्यात् । मत्यं । मद्यं ॥ ७ ॥ तत्रसाक्षीतत्रतिद्यंताभ्यांसाक्षवार्थेयः स्यात् । साक्ष्यः ॥ ७ ॥ पथ्यतिथिवसतिस्वपतिगणेऽन्यत्रसाक्षात्रयेणेऽन्यस्यत्रयेणेस्यात् । पाथेयं । आतिथ्यं । वासतेयं । स्वापतेयं ॥ ७ ॥ नक्षत्रात्रेऽसाक्षेणः स्यात् । नाक्षत्रः । त्रैलिः ॥ ७ ॥ पर्षदोण्यणौ । तत्रसाक्षिस्यातां । पार्षद्यः । पार्षदः ॥ ७ ॥ सर्वजनात्सखिनः । तत्रसाक्षिस्यातां । सार्वजन्यः । सार्वजनः । आबुजनीनः ॥ ७ ॥ कथादिकण् । तत्रसाक्षिस्यात् । काथिकः । विकथिकः ॥ ७ ॥ दिवोद्यावद्यद्यौषद्यगौरीतदर्थेतदर्थेयःस्यात्तत्रसाक्षिदेवतेदिवि ॥ ७ ॥ पाद्यार्घ्यौ । एतौतदर्थेयंतौनिपात्यौ । पादौजलं । अर्घोरत्नं ॥ ७ ॥ एषोऽतिथेः । तदर्थेऽर्थेस्यात् । आतिथ्यं ॥ ७ ॥ सादृश्यात्तद्वतिसंज्ञेयावकेवलस्यसादृश्यवद्द्रव्यमाणेविधिर्ड्यः ॥ ७ ॥ दत्स्यकार्षेः । दत्यद्यंताकार्षेऽर्थेयः स्यात् । द्विदत्यः । दत्यः ॥ ७ ॥ सीतयासमंगातसमंगातऽर्थेयः स्यात् । सीत्यः । त्रिसीत्यं ॥ ७ ॥ ईयः । आतदादवद्द्रव्यमाणेऽर्थेषुईयोधिक्रियते । द्विवत्रत्तदादृशादृश्यीवा । दृविर्तेदात्रेतेदार्घेदृशादृशातदादर्थेषुवायोऽधिक्रियते । आमिक्ष्यः । आमिक्षीयः । उदन्याः । उदनीयस्तडुलः । अपूप्यः । अपूपीयः । यवापूप्यः । यवापूपीयः ॥ ७ ॥ उवर्ण्युगादर्थे । उवर्ण्यंतायुगादेश्चातदादर्थेषुयः स्यात् । शंकवेदारुयुग्यः । दधिघः ॥ ७ ॥ नालनेत्रादेर्हेशात् । अदर्हेशार्थेऽशनेत्रादेः । अदर्हेशादिति किं । नाल्यंतिलं ॥ ७ ॥ वोक्षसः । आतदोऽर्थेऽक्षसोयः स्यात् । न्वांतस्य । ऊधन्यः ॥ ७ ॥ शुनावश्च ॥ १५

ङ्गः । आतदोऽर्थेषुशुनोयः स्यात् । वश्चऽङ्गः । शुन्यः । शून्यं ॥ ७ ॥ कंवलान्नाम्नि । अस्मादातदोऽर्थेषुनाम्नियः स्यात् । कंवल्यो । ऊर्णापलशतंनाम्नीतिकिं । कंवली । यासी ॥ ७ ॥ तस्मिन्हितंतस्मैऽतिवक्तव्यंतात्तदर्थेयश्चाधिक्रियतेप्रत्ययःस्यात् । वक्ष्यीयः । आमिक्ष्यः । आमिक्षीयः । युग्यः ॥ ७ ॥ नराजकार्यब्राह्मणवृन्दारकेभ्यः । एभ्यश्चतुर्थीतन्योहितःधिक्रियतेप्रत्ययोनस्यात् । राज्ञेआर्यायब्राह्मणायवृन्दारकायवादितऽतिवाकामवा ॥ ७ ॥ प्राण्यंगरथस्वलतिलयवदष्टबब्रुमाषाद्याः । प्राण्यंगार्थेभ्योरथाद्विनयश्चतुर्थीतन्योहितयःस्यात् । दंत्यरथाय । भूमिः । स्वल्यो । तिल्यायवाय । वृध्यंहीनं । ब्रह्मणेदशः । माष्यः । राजमाष्यः ॥ ७ ॥ अवद्यंतुण्ड्यः । आभ्यांतस्मैहितेषष्ठ्यन्तात् । अवद्यो । अवद्यंतिः ॥ ७ ॥ चरकमाणवादीनात् । आभ्यांतस्मैहितेऽनुस्यात् । चारकीनः । माणवीनः ॥ ७ ॥ नोगात्रेरथदंतस्यनस्मादात्मनश्चतस्मैहितेऽनःस्यात् । मात्रोगीणः । आत्मनीनः ॥ ७ ॥ पंचसर्वविश्वाज्ञानाकर्मक्षयेयः । पंचादेःपराज्ञानाकर्मक्षयेदृष्टेतस्मैहितेऽनःस्यात् । पंचजनीनः । सर्वजनीनः । विश्वजनीनः । कर्मक्षयेऽतिकिं । पंचानांज्ञानायहितः पंचजनीयः ॥ ७ ॥ मद्भद्रवादिकण् । आभ्यांपराज्ञानाकर्मक्षयेदृष्टेतस्मैहितेऽकण्स्यात् । माद्रजनिकः । सार्वजनिकः ॥ ७ ॥ सर्वोभोवा । सर्वीनं । तदर्थेवतुरथीतान्नदार्थपरिणामिनिदृतावर्थेयश्चाधिक्रियतेप्रत्ययः । स्यात् । अंगारीयाणिकाष्ठानि । रथीकं । रथीदाक्षं ॥ ७ ॥ चर्मण्यतुवत्तुरथीतान्नदार्थपरिणामिनिचर्मण्यर्थेऽत्र्यस्यात् । वाङ्ग्यचर्म ॥ ७ ॥ ऋषभोपानदाभ्यां । आभ्यांवत्तुरथीताभ्यांपरिणामिनिदृतदार्थेभ्यः स्यात् । आर्षभ्यांवत्तुरथीताभ्यांतदर्थपरिणामिन्यण्स्यात् । दाक्षियं । दाक्षिः । पानदाभ्यां । पानद्यौ । सुजः ॥ ७ ॥ तदर्वलतियण् । आभ्यांवत्तुरथीताभ्यांतदर्थपरिणामिन्यण्स्यात् । सावित्र्यादिर्नेनाद्यापरिस्रवद्यइष्टकाः ॥ ७ ॥ अत्रचापरिस्रवायाःस्यादितिनेनाद्यायाःस्यंतायाआवृत्तिमप्रमार्थेण्यण्स्यात् । पारिस्रव्यीइष्टिः ॥ ७ ॥ तदातदितिस्यंतान्नस्यादिति नेनाद्यात्यष्ठ्यर्थपरिणामिनिसप्रमार्थेस्यधाधिक्रियतेप्रत्ययः स्यात् । पाकनीयाइष्टकाः । परशव्यमयः । प्रासादीयादेशः ॥ ७ ॥ तस्यार्हक्रियायांवत्तस्यतिष्ठंतात्क्रियारूपादेर्ऽर्थेवत्स्यात् । राजार्हवद्वृत्तंराज्ञः क्रियायामितिकिं । राज्ञोऽर्होमणिः ॥ ७ ॥ स्याद्विवाहार्थंतादिवार्थेभाद्द्रव्यक्रियार्थेवत्स्यात् । अश्वद्यातिवत्रः । दव्वत्यश्वतिसुनि ॥ ७ ॥ तत्रितत्रतिसप्रमंतादिवार्थेवत्स्यात् । शुभ्रवत्रात्रतयरिस्रवः ॥ ७ ॥ तस्यातस्यतिष्ठंतादिवार्थेवत्स्यात् । वित्रवन्मत्रस्यत्रः ॥ ७ ॥ नावित्रतस्तिष्ठंतान्नावपतोस्यांतः । शाद्वलवद्वृत्तिरुशीनावः । गोत्रं गोतः । शुक्लंवाशुक्लतः ॥ ७ ॥ पाकादगडुलादिः । वत्रणश्चऽत्यतः

नांताद्विगोः मेशाये मेशायेवप्रस्तुतमात्रडादलुप्स्यात्। द्विशमः। द्विकांडीरछः। द्विषुकषी। द्विपुरुषा। एरिखा। द्विप्रस्थः स्यात्॥७॥ मात्रट्। संख्यानमानवा
विनाः स्यतिषष्ट्यर्घमात्रट्स्यात्। मेशायाः पञ्चमात्रंस्यात्॥७॥ शनैस्तद्विंशतिः शन्नैस्तादंतश्च संख्याघी द्विंशतिश्चमानट्तिः स्यतात्यष्ट्यर्घमात्रट्स्यात्। मे
शायादशमानमर्घदशमात्राः स्युः। एवंविंशन्मात्राः। विंशतिमात्राः॥७॥ डिनाशनैश्चद्विंशतिस्यः स्यतस्यो मानार्घस्यः षष्ट्यर्घडिनस्यात्। पंचदशर्हमात्रः
। त्रिंशीमात्रः। विंशिनोनवर्निइशः॥७॥ इदंकिमोऽत्रियकियत्वास्यात्रांत्यो मानार्घीत्यो षष्ट्यर्घमायऽत्रःस्यात्। तद्याःगवानायार्यश्चसंख्यऽइयंकियंइयं
नाकियानुपटः॥७॥ यत्तदेतदेडावदिः। एत्याःस्यतस्यो मानार्घस्यः षष्ट्यर्घमायऽडडीवदिःस्यात्। यावान्। तावान्। एतावान्। धनस्यशिः॥७॥ यत्किम
संख्यायाऽतिवी। संख्याकृपंयन्मानंतदर्घस्यः स्यंतस्यः षष्ट्यर्घसंख्यायऽतिर्वीस्यात्। यतिर्यावंतः। एवंतति। तावंतः। कति। कियंतः॥७॥ अवयवान्नयट्। अ
वयववृत्तिः संख्याघी स्यंतात्यष्ट्यर्घवयविनितयट्स्यात्। पंचतया यमः॥७॥ द्वित्र्यान्मयट्वा। आद्यामवयवार्धीत्योस्यंतास्यो षष्ट्यर्घमयट्स्यात्। वाद्व
यंद्वितयं। त्रयंत्रितयं॥७॥ द्व्यादेर्गुणान्मूल्यक्रयमयट्। द्व्यादे गुणवृत्तिः स्यंतात्यष्ट्यर्घमयट्स्यात्। द्व्यादिश्चन्मूल्यार्घक्रयार्थीवा। द्विमयमुद
स्त्रिद्यवानां। एवंत्रिमयं। द्विमयायवाऽदस्त्रितः। एवंत्रिमया ।।गुणादितिकिं। द्वित्रीद्रियविमूलमस्य॥७॥ अधिकेतत्संख्यमस्मिन्नुन्नातमः
दत्रस्त्रशतिशदृशोतायाऽः। स्यंतात्तत्याद्यंतासंख्याघीदस्मिन्नि तिद्यर्घवातेसदस्त्रचडः स्यात्। संतेवदधिकंशतादिसंख्यंचतच्चुस्यात्। विज्ञेयोऽन्
नन्नातेः। याऽतनमदृश्रेवा। एवंविंशः। एकादशंतत्संख्यमितिकिं। विंशति दंडाअधिकाअस्मिन्योजनशतं॥७॥ संख्यापूरणऽट्। संख्यापूर्यतायतनत्रार्थेस
खयाऽट्स्यात्। एकादशी। संख्येतिकिं। एकादशानामुष्ट्रिकाणांपूरणेघटः॥७॥ विंशात्तादर्थेतमट्। अस्याःसंख्यायाः संख्यापूरणेतमट्वास्यात्। विंशति
तमः। विंशः। विंशेतमः। विंशपूरणः॥७॥ शतादिमासार्धमासंसंवत्सरात्। शतादेः संख्यायामासार्धसंख्यापूरणेतमट्स्यात्। शततमः। सहस्रतमः। मासतमः।
दिवसः। अर्धमासतमः। संवत्सरतमः॥७॥ षष्ट्यादेरसंख्यादेः। संख्याआदिरवयवोयस्यतेनः। न्यम्मात्यष्ट्यादेः संख्यापूरणतमट्स्यात्। षष्टितमः। सप्तति
तमः। असंख्यादेरितिकिं। एकषष्टः॥७॥ नोमट्। असंख्यादेर्नीतायाः संख्यायाः संख्यापूरणमट्स्यात्। पंचमी। असंख्यादेरित्येव। द्वादशः॥७॥ पत्रिघट्व
द्गुणपूरणेघ्नेघ्नाः। एत्यः संख्यापूरणेत्रिघट्स्यात्। पित्। वर्द्धतिघी। गणत्रिघः। पूरणत्रिघः। मेघत्रिघः॥७॥ अतोत्रिघट्। अन्नंतासंख्यापूरणेऽघट्स्यात्। पित्
ऽयंत्रिघः। तावत्रिघी॥७॥ षट्कतिकतिपयाच्चट्। एत्यः संख्यापूरणेघट्स्यात्। षष्ठी। कतिघः। कतिपयघी॥७॥ चतुरः। अम्माःसंख्यापूरणेघट्स्यात्।

DR BHAU DAJI

चतुर्थी। तिलः। त्यंतस्यलुक्। चतुरः संख्यायाः पूरणेतीयास्यात्। चस्यलुक्। तुर्यः। तुरीयः॥७॥ द्वेस्तीयः। द्विः संख्यापूरणेतीयः स्यात्। द्वितीयः॥७॥ चस्तुर
थिः संख्यापूरणेतीयःस्यात्। तद्योगेन्यस्यात्। तृतीयः॥७॥ पूर्वमनेनसादस्त्रनः। पूर्वमित्यमंतः केवलःपूर्वशब्दोनतिरार्थकर्तरीनुस्यात्। पूर्वः
कटोऽनेनपूर्वकटंपतिपूर्वयः॥७॥ इष्टादेः। एत्योर्घीत्यंतस्यष्टार्थकर्तरीनुस्यात्। इष्टीयइष्टनीआद्यः॥७॥ आद्यमध्यलुक्मिकनोः। आद्यः स्यं
तादद्यलुक्। आद्यार्थकर्तर्यंतोस्यात्। आद्यिकः। आद्यी॥७॥ अनुपद्यन्वेष्टः। पथऽइनेनोनिपात्यते। अन्वेष्टासदनुपदीगवः॥७॥ दांडाजिनिकायःशूलिकपार्श्व
कंपतयघायोगमिकणकोतानिपात्यः। अन्वेष्टर्यार्थे। दांडाजिनिकादिनिकः। आयःशूलिकः। तीक्ष्णोपायोऽर्थीन्वेष्टा। पार्श्वेकोवृद्धूपायःसएव॥७॥ द्वेत्रेऽन्य
स्मिन्नाणेऽस्यः। द्वेत्रेत्रिर्दिशानुद्यंतादन्योपाधर्नोशेफर्षेऽस्यः स्यात्। द्वेत्रियोवाकिं। जानस्व॥७॥ छंदोधीताआत्रस्त्रवा। अस्मादमंतादियोवास्यात्। तद्योग
वाच्याश्चात्रः। आत्रियः। छांदसः॥७॥ इद्वियेऽइद्वादियोनिपात्यः। इं द्वस्यलिंगादिद्वियं॥७॥ तेनवित्तश्चचुचणौ। तेनतिटंतादितिर्यर्थेतिभ्यांतः। वि
द्याश्चेवुः। कशचणः॥७॥ पूरणाड्रेयस्यादाकाकालुक्काम्यः। पूर णप्रत्ययांतादटंतात्यंयस्यस्यादाकाःस्वार्थेकःस्यात्। तद्योगेपूरणार्थस्यलुक्।
द्विकः। त्रियः॥७॥ यदणाद्वा। दृष्टात्रानेनतियदणेरूपादि ।।यंयस्यस्यदणोर्घीपूरणप्रत्ययांताकःस्वार्थेस्यात्। तद्योगेपूरणार्थस्यवालुक्
कःद्विकं। द्वितीयकंवायंयदणं॥७॥ सम्याद्गुणात्यविज्ञाताःस म्यद्गुणार्थीद्योतात्यविज्ञाताःस्वार्थेकःस्यात्। सम्यक्शालिः। दशोवा। गुणादितिकिं
साम्यनपविज्ञातेद्वत्वं॥७॥ धनदिरण्यकामाभ्यांद्योतांभ्यांका मार्थेकःस्यात्। धनकः। हिरण्यकः। मेत्रस्य॥७॥ स्वांगपृष्ठभाकः। स्वांगार्थेभ्यांद्योतंत्यः
सकिंचार्थेकःस्यात्। नखकः। दंतोष्टकः॥७॥ उदरसविकणाद्यूनः। अस्मात्संज्ञायांकः स्यात्। आदूनः। उदरकः। सविकः। उदराकः। न्यः॥७॥ अंशोहारिणि। अं
शादंशतोद्धारिण्यर्थेकः स्यात्। अंशकोदायादः॥७॥ तेत्रादविरोहृतितेत्राहृत्यतादविरोहृतार्थेकःस्यात्। तेत्रकः। पटः॥७॥ ब्राह्मणाभ्रिभ्रमाद्भ्रंशतादवि
रोहृतार्थेकःस्यात्। नाभ्रिःब्राह्मणकोनामादृश्यः॥७॥ उल्लात्। उल्लाद्भ्रंशतादविरोहृतार्थेकः स्यात्। नाभ्रिःउल्लिकायवाटः॥७॥ शीतिकेभ्यःणिःशीतोष्णात्संघा
दमंतेभ्योकारिण्यर्थेकः स्यात्। नाभ्रिःशीतिकोलसमःउष्णकोदहः॥७॥ आधारूढाआधारूढार्थात्स्वार्थेकःस्यात्। अधिकोद्वाणःनवार्यः। अधिकारवारीद्वाण
ः॥७॥ अनोकमित्रिःअनोकः स्यात्। तदेतत्थकमितिः। अनुकः॥७॥ अनेर्नीश्चवा। अनेःकःस्यात्। ईश्चास्यवा। तदेतत्थकमितिः। अनिकः। अनीकः॥७॥ सोऽस्य
सुखंसऽतिसंज्ञातादस्यतिषष्ट्यर्थेकःस्यात्। संज्ञेतिचस्मुखंघी। दिवदनकः संघः॥७॥ शृंखलकःकरेनोकोलानिपात्यः। कनन्नडुद्रुहिभ्यः॥७॥ नडुत्रीकनमनसि।

PAGE(S) MISSING
NOT AVAILABLE

FF. No. 22

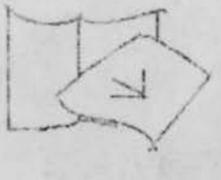

स्वार्थाड्डप्रत्ययान्तः। पचतिकल्पं। पचतिदृश्यं पचतिदृशीयं। पडुकल्पं। पडुदृश्यं। पडुदृशीयं॥ढ॥ नासिकाया ऊर्ङ्ङ्वी ईषदसमाप्तौ स्वार्थे ऊर्ङ्ङ्वीस्यात्। वङ्कपडः। पडुकल्पं॥ढ॥ ॥नतमवादिः कापाखिन्नादिन्यः। खिन्नादिर्जीर्यः कपूतदंतान्नतमवादिर्नेस्यात्। अयमषामयमनयोर्वा प्रकृष्टः। पडुकः। अखिन्नादिन्य इतिकिं। खिन्नकंतमः॥ढ॥ अनतंयात। अनत्यंतार्थे कवंतान्नतमवादिर्नेस्यात्। इदमषामनयोर्वा प्रकृष्टे खिन्नकोनिन्नकः॥ढ॥ यावादिन्यः कः। स्वार्थेकःस्यात्। यावकः। मणिकः॥ढ॥ कुमार्याक्रीडनयोः। कुमारीणांयक्रीडनंतदर्थादीयस्वंतादङ्स्वार्थेकःस्यात्। कंदुकः। श्रियस्कः॥ढ॥ लोहितान्मणौ। अस्मान्मण्यर्थेस्वार्थे कोवास्यात्। लोहितकोमणिः। लोहितावा॥ढ॥ रक्तान्नित्यवर्सयोः। लाक्षादिरक्तार्थादित्यवर्सीयेस्वार्थेलोहितकोवास्यात्। लोहितकः पटः। लोहितकमक्षिकोपनः॥ढ॥ कालात्। कद्यलादिरङ्कैः नित्यवर्सीयेवर्त्तमानात्। कालकोवास्यात्। कालएवकालकः पटः। कालकंसुवर्णशाकेन॥ढ॥ शीतान्नदृतेः। आस्यादृस्वार्थेक्यांकोवास्यात्। शीतकः। उष्णकः। स्रुतः॥ढ॥ स्नातानुविलिप्तेः। अस्मिन्नर्थेस्नातात्स्वार्थेकोवास्यात्। स्नातकः। लूनविधातात्यङ्निः। आभ्यांपश्चार्थाभ्यांकोवास्यात्। लूनकः। विधातकः। पविदंसमाप्यस्नातः। स्नातकः॥ढ॥ तनुपुत्राणुदृतिशून्यासूत्रक्षत्रिमनिपुणानुकंसत्रे। पुत्रकः। क्षत्रिमः। अणुकोनिपुणः। दृतिकाआह्लादने। शून्यकोविक्तः॥ षष्ठ्यास्मिन्नागार्घेकोवास्यात्। षाष्टिकोनागः॥ढ॥ मानेकश्चमीयतेयनेनतदूपाङ्गागार्घेत्वष्टाकःस्वास्यात्। षष्टकः। याष्टिकोनागः। मानेवत्॥ढ॥ एकादाकिञ्चासहायेऽसहायार्थादेकादाकिन्कश्चस्यात्। एककी। एककः॥ढ॥ प्राग्वितपाकर्षेनित्यकीर्त्तनात्पाय्यार्घेत्वषष्ठ्यात्यकबधिक्रतोर्ज्ञेयः। कुत्सितोल्पोज्ञातोवास्यकः॥ढ॥ त्यादिसर्वादेः स्वरात्यात्सूर्वेकृत्यात्यंतस्यसर्वादेस्वस्वरणंमध्योऽत्यस्वरस्यसूर्वेकृस्यात्। प्राग्वितेत्यत्। कुत्सितमल्पमज्ञातंवापचतिपचतकिं। सर्वकः। विश्वकः॥ढ॥ युष्मदस्मदोः सोसादिस्यादेः। अनयोः सउलादिर्दर्शस्यांतयोः स्वस्वरेत्यात्सूर्वेकृस्यात्। त्वयकः। मयकः। अमोसादिस्यादिरितिकिं। युष्मकासु। युवकयोः। युवकास्यां॥ढ॥ अव्ययस्यकोङ्। प्राग्वितेत्यादेर्घार्थेषष्ठ्यांतेव्ययस्यस्वरेत्यस्वरोसूर्वेकृस्यात्। तद्योगेचास्यकोदः। कुत्सिताद्रूक्षिः। उच्चकिः। एवंविकुधकिदः॥ढ॥ इत्थंकः। इत्थंभोमः। प्राक्त्यतेनिपात्यः। पाशिबाङ्कुत्सिता दिरङ्गीरङ्गीकामाक्षे॥ढ॥ कुत्सिताल्पाज्ञाते। कुत्सिताद्रूपाधिकाद्घाद्घाद्योगंकवादयःस्फः। अश्वकः। पचतकिं। उच्चकैः

॥ढ॥ अनुकंपातद्रूक्तनीङ्। अनुकंपायांतद्रूकायांवनीतिगम्यायांयद्घाद्योगंकवादयःस्फः। पुत्रकः। स्वपिघकिं। पुत्रकः। एरकिं। उरंगकउपविज्ञाकर्दमकेनामिदिग्धकः॥ढ॥ अज्ञातेनाम्नोवङ्स्वनादियाकलंवा। मनुष्यनाम्नोवङ्स्वनादनुकंपायांगम्यायांएतद्वास्फः। नसंज्ञनामज्ञात्यर्घादविद्यः। दविकः। दविलः। दवदत्तकः। अज्ञातेतिकिं। मदिषकः॥ढ॥ दापादरडाकोवा। उपपूर्वादज्ञात्यर्घाद्वस्वस्वरनाम्नोनुकंपायांगम्यायांकाविद्यकलश्चवास्फः। उपडः। उपकः। उपियः। उपिकः। उपिलः। उपदत्तकः॥ढ॥ स्रवासीवर्सास्वरादेरलुकृत्यावसवर्सीतावर्सीतान्यांपरस्यानुकंपात्यन्नस्यस्वरादेःप्रत्ययस्यादेर्लुकृस्यात्। लुकिउस्तिपक्रतिपक्षतिः। माहृयः। माहकः। माहलः। वायुयः। वायुकः। वायुलः। स्वरादितिकिं। मडवाङ्कः॥ढ॥ लुकृतनरपदस्यकन्नाम्नोयडुत्तरपदंतस्यातलुश्चेतिलुकिनितंतंकन्नस्यात्। अनुकंपायांगम्यायां। ददत्तः। लुकिदंदी। अनुकंपितः। मोदवकः। उत्तरपदस्यतिकिं। दत्तिकः॥ढ॥ लुकाजिनोतात्। अजिनोतात्तद्रूनाम्नोनुकंपायांकन्नस्यात्। तद्योगेचलुतस्यात्तरपदस्यानुकंपायांस्वरादेःप्रत्ययस्यलुकस्यात्। अनुकंपि। युलिस्वुषडियः। स्वरइतिकिं। वागजीदत्तकः॥ढ॥ द्वितीयास्वरा॥ढ॥ मेधास्रजोनस्विन। अनुकंपायांस्वरादेःप्रत्ययस्यतृतीयास्वरादेर्लुकस्यात्। दत्तिलः। दत्तावलाघादस्तृतीयात्। स्रावलादिर्दूर्वपदस्यनृनाम्नोनुकंपायांस्व

युत्तरपदस्यवाघकः॥ढ॥ षडूर्ङ्कस्वरपूर्वपदस्यस्वरा। षडूर्ङ्मकः स्वरेपूर्वपदंयस्यतोवागजीः। दत्तियः। षडूर्ङ्यादितिकिं। उपदत्तः। मोनुकंपितः। उपडः। षडूर्ङ्। अनुकंपायांस्वरादेःप्रत्ययस्यतृतीयास्वरादूर्ङ्लुकस्यात्। दवियः। मेधास्रजोनस्वरादूर्ङ्तनमेधास्रणमलुकस्यात्। ऊवियः। कवियः॥ढ॥ शाखिनोतात्। अनुकंपायांस्वरादेःप्रत्ययस्यतृतीयास्वरादूर्ङ्लुकस्यात्। शावलियः। सुपनियः॥ढ॥ कंचित्रुयोतात्। अनुकंपात्यन्नस्वरादेःप्रत्ययस्ययोलस्यैवत्रुर्घास्वरादूर्ङ्लुकस्यात्। वृदस्यतियः। कंविदितिकिं। उपडः॥ढ॥ पूर्वपदस्यवा। अनुकंपायांस्वरादेःप्रत्ययंपूर्वपदस्यलुप्यात्। दतियः। दवियः॥ढ॥ ङस्वाङस्वार्थेद्यद्घायांगंकवादिःस्यात्। पटकः। पचतकिं॥ढ॥ कुटीशुंडाङ्। आभ्यांङस्वार्थेरःस्यात्। कुटीरः। शुंडारः॥ढ॥ शाम्याकरिणि। अस्माङ्स्वार्थेदितिस्यात्। शामीकः। शमीरः॥ढ॥ कुवाडुपः। अस्माङ्स्वार्थेडुपःस्यात्। कुवाडुकः। कुवडुपः॥ढ॥ कास्तंगोणीभ्यांतरट्। आभ्यांङस्वार्थेरःस्यात्। कास्तरी। गोणीतरी॥ढ॥ वंशकाङ्स्वार्थेनाङ्नेपित्। एभ्यःस्वपत्यनिदितांङीनंगम्यानवधिस्यात्। वंशतरः। उडुपतरः। अश्वतरः। ऋषभतरः॥ढ॥ विकाङ्यानिर्द्धार्यैडतरः। एकाङ्योनिर्द्धार्यैडतरोवास्यात्। एकतरः। एककोवा। नवतेःकतः। पडुर्गोतावित्रेदंडीवा॥ढ॥ यत्तकिमन्यात्। एभ्योङ्योरकस्मिन्निर्द्धार्यैविवक्षितेमानेस्योडतरःस्यात्। यतरोनकतरः। कतरादिस्ततरआगच्छेत्। एवंकतरः। अन्यतरः॥ढ॥ वङ्गोपङ्गडतमश्चवायद्दिस्योवङ्गोमध्येनिर्द्धार्यार्थेस्यःपङ्गड

DR BHAU DAJI

ङ्गो॥ल॥ द्विगोरनङ्गो॒ऽट्॒ अङ्गेनादङ्गेनाङ्गसमाहारार्थो द्विगोरटिस्यात्॒ पंचतन्त्री॥ पंचतन्त्रे॒ भूवद्॒॥ द्विगोरिति किं॥ समङ्गः॥ल॥ द्वित्रायुषः आन्ध्रपरो॰
यआयुक्तदेतात्सुकषादायुषोऽट्स्यात्॒ द्व्यायुषो॰ त्र्यायुषो॥ल॥ वंजलेचलुक॥ द्वित्र्योपसर्गयोर्जलिसन्तदेतात्॒ द्विगोरङ्गस्यात्॒ नात्॒ द्वित्र्युत्तरपदस्य लुगेतः॒ ह्रा॰
ङ्जलोह्यजलि॰ त्र्यजलमयो॰ त्र्यजलिमयो॰ अलुकऽइति किं॒ द्व्यजलिर्घटः॥ल॥ स्वार्थेवा॰ स्वार्थेतद्विगोरलुकोऽङ्गस्यात्॒ द्विस्वारो॰ द्विस्वरि॰ पंचस्वरानधनः॥ पंच
स्वरीधनः॥ल॥ वाहीत्र॰ अहीत्यर्थायस्वरीतदंतसमात्॒ दलुकोऽङ्गस्यात्॒ अर्द्धस्वरे॰ अर्द्धस्वरी॥ल॥ नावः॒ अहीत्यर्थायोक्त्वदंतात्॒ समासाद्विगोश्चालुकोऽ
ङ्गस्य॒ अर्द्धनावे॰ अर्द्धनावी॰ पंचनावे॰ पंचनावी॰ अलुकऽइत्यत्वं द्विनौः॥ल॥ गात्रसुकषात्॒ गोदंतात्॒ तत्सुकषाद्॒ दलुकोऽट्स्यात्॒ समाजगवी॰ तत्सुकषादिति किं॒ऽ
वित्रयुः॒ अलुकऽइत्यत्वं॰ पंचत्रः॒ पटः॥ल॥ राजन्सखेवः॒ एतदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ पंचराजी॰ राजसखवः॥ल॥ राष्ट्रस्याङ्गस्य॒ राष्ट्रघीत्यर्थायाङ्गस्यात्॒ दंतात्
तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ सुराष्ट्रब्रह्मः॒ राष्ट्रस्यदिति किं॒ देवब्रह्मा॰ नाम॒दः॥ल॥ ऊधसोऽनङ्॥ आन्ध्रपरायाङ्गस्यातदंतात्॒ तत्सुकषाद्॒ट्स्यात्॒ ऊधब्रह्मः॒ ऊधब्रह्मा॰
महाब्रह्मः॒ महाब्रह्मा॥ल॥ ग्रामकोटात्॒ लः॒ आन्ध्रपरायस्य॒ ज्ञातदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ ग्रामष्टस्य॒ अतिश्वेवा॰ या॒ मतल्लः॒ कोटतल्लः॥ल॥ गोष्ठात्॒ खः॒ आन्ध्रपरायस्य॒ ज्ञातदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ गोष्ठस्य॒ अतिश्वेवा॰ या॒ घ्रस्य॒॥ पालिनऽइति किं॒ फलकस्था॥ल॥ अपालिनी॰ अपाण्यर्द्धोपमानात्॒ पाण्यर्द्धोपमानात्॒ पारायः॒ ज्ञातदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ आकर्षस्थः॒ अपालिनी॰ अपाण्यर्द्धोपमानवार्षीयः॒ ज्ञातदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ आकर्षस्थः॒ अपालिनी॰ अपाण्यर्द्धोपमानाच्चपारायः॒ सक्तिकदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ पूर्वसक्थं॒ उत्तरसक्थं॒ मृगसक्थं॒ फलसक्थं॥ल॥ उरसोऽयः॒ अयंसुखेवक्षनेवात्॒ दक्षियज्ञसंदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ अश्वेवस्सः॒ सनायाः॒ अश्वेवसकविकं॥ल॥ सप्तसंख्यासमायसोऽजा
तिनाम्नः॒ एतदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ यद्यसंख्यातवंशजातावर्षेसंज्ञाविषयेचजोलसमस्तदुपनकं॒ शूलाश्मः॒ कालायसोऽजातिनाम्नः॒ इतिकिं॒ पंचसमरः
॥ल॥ अङ्कः॒ अदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ परमाद्॥ल॥ संख्यातादङ्कश्चवा॰ संख्यातात्॒ यासंख्यादंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ अङ्कश्चेवाङ्कः॒ संख्यातांङ्कः
संख्यातद॒ः॥ल॥ सर्वेशसंख्यायाः॒ सर्वादेशार्धसंख्यार्धदंत्ययाच्चयासंख्यादंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ अङ्कश्चेवाङ्कः॒ सर्वांङ्कः॒ इदंकः॒ यङ्कः॒ पदः॒ अ
त्यङ्कीकषा॥ल॥ संख्यातैकपुण्यवर्षाद्यूषाच्चरात्रेत्॒ एतः॒ सर्वादेशादंत्यसंख्यादंतात्॒ संख्यातरात्रः॒ एकरात्रः॒ पुण्यरात्रः॒ वर्षी
रात्रः॒ दीर्घरात्रः॒ सर्वरात्रः॒ पूर्वरात्रः॒ द्विरात्रः॒ अतिरात्रः॥ल॥ षुकषाद्युषद्विस्रावित्रावा॰ पातत्सुकषाद॒ंतात्॒ निपात्यः॒ षुकषाद्युषं॒ द्विस्रावा॰ त्रिस्रावा॰ वि

दिः॥ल॥ श्वसोवसीयसः॒ श्वसःपरायवसीयोंसदंतात्॒ तत्सुकषाद॒ट्स्यात्॒ श्वोवसीयसं॥ल॥ निमश्चेश्रेयसः॒ निमःश्वसश्रयसोयः॒ श्रेयांसदंतात्॒ तत्सुकषाद॒
ट्स्यात्॒ निःश्रेयसं॒ निःश्रेयसं॥ल॥ नञ्त्रयाच्चसंख्यायाडः॒ आन्ध्रपरायः॒ संख्यार्धदंतात्॒ तत्सुकषाड॒ःस्यात्॒ अदशाः॒ निस्त्रिशः॒ त्रयङ्गः॥ल॥ संख्या
यादंयुलः॒ आन्ध्रपरायः॒ युलिसन्दंतात्॒ तत्सुकषाड॒ःस्यात्॒ द्व्यंयुलं॒ निस्त्र्यंयुलं॥ल॥ बङ्गवीद्रः॒ काष्टः॒ काष्ठार्धादंयुल्यंताद्बङ्गवीद्रष्टः॒ स्यात्॒ द्व्यंयुलंकाष्टः॒ का
ष्टः॒ पंचांयुलिर्दस्य॥ल॥ सक्थ्यङ्गः॒ स्वांगः॒ स्वांगार्धायसक्थ्यंतादंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टः॒ स्यात्॒ दीर्घसक्थी॰ स्वांगऽइति किं॒ दीर्घसक्थनः॥ल॥ द्वित्र
योर्द्वावा॰ आन्ध्रपरायोमूर्द्धन्यदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टावा॰ स्यात्॒ द्विमूर्द्धः॒ द्विमूर्द्धी॰ त्रिमूर्द्धः॒ त्रिमूर्द्धी॥ल॥ प्रमाणीसंख्याड॒ः॒ प्रमाणंतासंख्यायाड॒ंतात्॒ बङ्गवीद्रडः॒ स्या
त्॒ स्त्रीप्रमाणः॒ कुटुंबिनः॒ द्वित्रः॥ल॥ सुपातसुश्वसुदिवसुकुक्षिसक्थ्यक्ष्णश्रोणीपदाज्यपद्॒ पाष्ठपदनड्पदे॰ एतद्बङ्गवीद्रयोडोतानिपात्याः॒ सुपातोनाः॒ सुश्व
॰ सुदिवः॒ मानिकुक्षः॒ वृत्रसक्थः॒ एणीपदः॒ अजपदः॒ पाष्ठपदः॒ न
ड्पदः॥ल॥ पूरणीप्रत्ययात्पाक्षन्यः॒ पूरणप्रत्ययांतायास्त्रीतदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒
पूरण्याः॒ पाक्षन्यःकमासार्धविंशतिकल्याणीपंचमीतत्रयः॒ तत्
तात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒ अत्रचतुरः॒ सुचतुरः॒ विचतुरः॒ उपचतु॰
ष्टप्स्यात्॒ अतएलीमः॒ वदिलीमः॒ पावरः॥ल॥ नात्रिचतुरनदात्॒ रा॰ त्रिचतुराः॥ल॥ अतएवद्विर्योलोम्नः॒ आन्ध्रपरायालोमातदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्ट
प्स्यात्॒ अतएलीमः॒ वदिलीमः॒ पावरः॥ल॥ नात्रिचतुरनदात्॒ रा॰ घीत्यर्थायानातदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒ मृगनाभिनिशा॥ल॥ नात्रेनीम्नि॰ नाम्नंता
द्बङ्गवीद्रर्नाम्न्यप्स्यात्॒ पद्मनालः॒ नाम्नीतिकिं॒ विकसितवाविज॰ नाभिः॥ल॥ नञ्सुवद्दीर्घोलोमाणवक्वरणः॒ आन्ध्रपरायस्तदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒
यद्यसंख्यामाणवक्वरणोवार्थे॒ अचंतामाणवः॒ बह्वक्षरणः॒ माणवक्वरणऽइतिकिं॒ अनृचंतामः॒ बह्वृकंसूक्तं॥ल॥ नञ्सुदुर्भ्यःसक्थिमद्धिदलेर्वा॰ नञादिः॒ परायः
सक्थ्यादिसंदंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒ असमक्थः॒ असमक्थिः॒ सुसमक्थः॒ सुसमक्थिः॒ दुःसमक्थः॒ दुःसमक्थिः॒ एवंअसमक्षः॒ असमक्षिः॒ अदलः॒ अदलिः॥ल॥ पद्भाया॰ असानञादिपूर्व
पदात्पद्भातांबङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒ अपद्भाः॒ सुपद्भाः॒ दुःपद्भाः॥ल॥ मेदोल्पाल्पामक्षयाः॒ आन्ध्रानञादिभ्यश्चपरायामक्षाद्दंतात्॒ बङ्गवीद्रष्टप्स्यात्॒ मेद
मक्षः॒ अल्पमक्षः॒ असमक्षः॒ सुमक्षः॒ दुर्मक्षनः॥ल॥ ज्ञातरीयः॒ सामान्यवति॒ ज्ञात्येतांबङ्गवीद्रवीयः॒ स्यात्॒ सामान्याश्रेयान्यादर्शेऽर्थे॰ ब्राह्मणज्ञा
तीयः॒ सामान्यवतीतिकिं॒ बङ्गज्ञातिर्ग्रामः॥ल॥ नृतिपत्यन्नाम्नादिकः॒ नृत्यर्घाद्यः॒ पत्यंतसंदंतात्परोयोमाभसंदंतांबङ्गवीद्रविकःस्यात्॒ पंचकोमाणवः॒ अस्य
पंचकमाणिकः॒ मासादितिकिं॒ पंचकद्रुमकः॥ल॥ द्विपदाद्यर्मादनाधर्मीतांद्विपदांबङ्गवीद्रवनुस्यात्॒ साधुधर्मी॰ द्विपदादितिकिं॒ परमस्वधर्मः॥ल॥ सुद

डाक्टर भाऊ दाजी लाड पुरस्कार संग्रहालय
DR BHAU DAJI

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017